БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 6 (1914)
ЯНВАРИИН 7 СУББОТО 1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе

Манай Эхэ ороной ажалшад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездэ тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр бэлдэжэ байна. Съездын хүндэлэлдэ бүгэдэ арадай социалистическэ мүрысөөн тон үргэнөөр дэлгэрнэ. Энэ мүрысөөндэ хүдэлмэришэн ангитай хамта олон миллион колхозннгууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсана.

КПСС-эй ЦК-тэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлэн, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ нилээд ехэ амжалта туйлаа. 1950 онойхитой сасуулхада, манай ороной тарилгын талмай 27 процентээр ехэдхэгдөө. Хоёр жэлэй турша соо 30 миллион үлүүтэй гектар шэнэ газар хахалагдаа. Оробо тариянай ба малай тэжээлэй шухалын шухала культура — кукуруза тарилгын талмай, 1954 онойхитой сасуулбал, дүрбэһөө үлүү дахин ехэ болоо. Эдэ бүгэдэ хадаа ороохо тариян үйлэдбэрилгэ ба бэлэдхэлгые ехэдхэхэ арга олгоо. Ороной түрүү колхознууд, совхозууд ба районууд мяха, һү болон малажалай бусад продуктнуудые абалгаяа нилээд ехээр дээшэлүүлээн байна. Колхозуудай ниитын ажахы бэхижээ, колхознигуудай натуральна ба мүнгэн олзо доход ехэ болоо.

Гэхэтэй хамта, үнгэрэгшэ жэлдэ ехэ амжалта туйлаһан колхозуудай хажуугаар гээгдэжэ ябаһан ажахынууд бии байна. Тэдэнэй экономикодо жэл соо иимэ ехэ хубилалта болоогүй. Энэ хадаа иимэ ажахынуудта онсо анхаралаа хандуулхыень, доторойнгоо резервнүүдые элирүүлэн хэрэглэхэдэнь бодото һаламжа үзүүлхыень партийна организацинуудые, советскэ ба хүдөө ажахын органуудые уялгална. Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ, тарилгын талмайн структурые шэнөөр тодорхойлхо, ургаса багатай культурые ургаса ехэтэй культураар һэлгэхэ ба түбхын түрүүн кукуруза тарилгые нилээд ехэдхэхэ арга олгохо һайһан бодомжотойгоор түсэблэлгэ хадаа шухалын шухала резервнүүд мүн.

Энэ жэлэй үндэр ургасын үндэһэ хүри хабарай тарилгада бэлэдхэлгын үедэрнүүдтэ табигдаха байна. Энэ хүдэлмэри партиин райкомуудай, колхоз, МТС ба совхозуудай партийна организацинуудай гол анхаралда байха ёһотой. Тэдэнэр хабарай тарилгада бэлэдхэлэй шухала участогуудта колхознигуудай, МТС ба совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй тэмсэлые толгойлхо уялгатай.

Хабарай культурануудые тарилгада машинно-тракторна станцинууд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна. МТС-үүдэй механизаторнууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо трактор болон прицепной машинануудые мүнөө һураггүй түргэнөөр заһабарилжа байна. Энэ хэрэгтэ Воронежско областиин МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд һайн амжалта туйлаа. Патриотическа гүнзэгы мэдэрэлтэй байһанаа харуулан, воронежско механизаторнууд заһабарилгые түргэнөөр дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй үүсхэлшэд болоһон байна. КПСС-эй XX съездын нээгдэхэ үдэр болотор тракторнууд болон прицепной машинануудые бэлэн болгохо һэн тэдэнэй уряае ороной МТС-үүд, совхозууд ба заһабарилгын предприятинуудай хүдэлмэришэд тон халуунаар угтаа.

Энэ уряа Алтайска хизаарта тон үргэнөөр дэмжэгдөө. Алтайска механизаторнууд тракторнуудые заһабарилха кварталай түсэбөө дүүргээд, хабарай тарилгада хүдөө ажахын техникые түргэнөөр бэлэдхэхэ шэнэ резервнүүдые бэдэржэ байна. Алтайн механизаторнууд партиин XX съездын нээгдэхэ үдэр болотор тракторнууд ба хүдөө ажахын прицепной машинануудые түгэс бэлэн болгохо гэжэ шиидээ. Ростовско, Куйбышевка, Липецкэ, Тамбовскэ, Омско болон бусад областьнуудай, Краснодарска, Приморско хизаарнуудай, Таджикска, Армянска ССР-үүдэй МТС-үүд трактор заһабарилха 1955 оной дүрбэдэхи кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

Гэбэшье, машинануудые заһабарилга хаа хаанагүй эмхитэйгээр ябуулагдадаггүй. Энэ шухалын шухала хэрэгые, жэшээлхэдэ, Ставропольско хизаарай МТС-үүд болошогүйгөөр удааруулжа байна. 1956 оной эхин болотор тракторо заһабарилха дүрбэдэхи кварталай даалгабари эндэ миин 85 процент дүүргэгдэһэн байгаа. Эстонско ССР-тэ, Калужска, Костромской, Кировскэ областьнуудта, Удмуртска АССР-тэ техникэ хабарай тарилгада удаанаар бэлэдхэгдэнэ.

Хабарай тарилгада бэлэдхэхэ хэрэг машинануудай заһабарилгые оперативнаар хүтэлбэрилгэ һайжаруулхые эринэ. Хүдөө ажахын органууд МТС бүхэнэй байдалтай танилсажа, трактор ба бусад машинануудай заһабарилгые тогтоогдоһон болзортонь эрхэбэшэ дүүргэхэ хэмжээ абаха ёһотой. Энээнтэй хамта, заһабарилгын шанарта тон ехэ анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Трактор заһабарилхын хажуугаар колхозууд ба совхозуудые ороһото, техническэ, тэжээлэй болон бусад культурануудай сортовой үрэһөөр хангаха гээшэ тон шухала удхашанартай байна. Үрэһэеэ түргэнөөр хаажа дүүргээд, сэбэрлэлгэ ба шанарыень шалгалга эмхидхэхэ шухала. Зарим колхозууд үрэһэеэ үшөө хүсэд хаатаадүй байна. Псковско, Вологодско, Архангельска областьнуудай олохон колхозууд ороһото культурануудай үрэһөөр өөһэдыгөө хангаадүй. Хабаровска хизаарта, Смоленскэ болон бусад зарим областьнуудта үрэһэн хаагдажа дүүргэгдээдүй.

Илангаяа центральна, баруун-хойто областьнуудай ба Сибириин районуудта хартаабхын үрэһэ хаалга тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Колхоз ба совхоз бүхэнэй үрэһэ хүрэнгөөр гүйсэд хангагдахын тула үрэһөөр дутажа байһан колхозуудта үрэһэнэй фондые ямар аргаар хүсэлдүүлхэб гэжэ шиидхэхэ шухала.

Органическа ба минеральна үтэгжүүлгэ үргэнөөр хэрэглэхэ гээшэ ургасые дээшэлүүлхэ шухала арга нүхэсэлэй нэгэн мүн. Тиихэтэй хамта, зарим нютагуудта полинууд дээрэ наг шэбхэ, торф, минеральна үтэгжүүлтэ тон багаар гаргагдана. 1955 ондо полинууд дээрэ наг шэбхэ гаргаха түсэб Российска Федераци дотор хахадһаа багаар дүүргэгдөө.

Минеральна үтэгжүүлгэдэ хайша хэрэгээр хандаха ябадал гарана. Калининска, Ярославска, Белгородско, Курска болон бусад областьнуудай Сельхозснабай складуудта, тиихэһээ байтагай түмэр замай станцинуудай платформонууд дээрэ олон мянган тонно минеральна үтэгжүүлгын сутлараад хэбтэдэгтые таарамжатай гэхын аргагүй. Партийна организацинууд үтэгжүүлгэ зөөжэ абаашаха тушаа хойшолуулашагүй хэмжээ абаха ёһотой.

Шэнэ газар ашагладаг районуудай хүдэлмэрилэгшэдэй урда мүнөө жэлдэ ехэ ба харюусалгатай зорилго табигдана. Тэдэнэр хабартаа олон миллион гектар шэнэ газарта тарилга хэхэ байна. Полидо гаралгадаа совхозууд ямараар бэлэдхэнэб. тэрээнһээнь лэ энэ хүдэлмэриин амжалта дулдыдаха болоно. Техникын заһабарилгые эгээн богони болзор соо дүүргэхэ, үрэһэ хааха ба сэбэрлэхэ, бүхы совхозуудай горючаар хангагдаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха ёһотой.

Хабарай тарилгын амжалтые хүнүүд, кадрнууд, тракторна ба тарянажалай бригадануудта хүдэлмэрие шадамараар эмхидхэлгэ шиидхэхэ байна. Бригада бүхэндэ үйлэдбэриин даалгабари саг соонь үгэхэ, хүдэлмэриин түрүү аргануудта полеводууд ба механизаторнуудай һуралсал эмхидхэхэ шухала. Зорилго юуб гэхэдэ, кукуруза, хлопчатник, сахарна свёкло, хартаабха, овощной культурануудые тарилгын шэнэ, түрүү аргануудта колхознигууд ба механизаторнуудые үшөө мүнөөнһөө, үбэлэй үедэ, һургаха хэрэгтэй. Тарянажалай хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабарие дээшэлүүлэнгүйгөөр хүдөө ажахын үйлэдбэрие саашадань дэбжээхэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын аргагүй.

Мүнөө колхозууд тоосоото-һунгуулиингаа суглаануудта бэлэдхэжэ, 1956 онойнгоо үйлэдбэриин түсэбүүдые табижа байна. Энэ хадаа хүдөө ажахын артель бүхэнэй ажабайдалда харюусалгатай үе мүн. Артельнэ ажахын хүгжэлтэдэ һаад ушаруулһан шалтагаануудые колхоз бүхэндэ элирүүлхын тула колхозой, бригадын, фермын хүдэлмэрие бүхы талаһаань хаража үзэхэдэнь, түрүүшүүлэй дүй дүршэл согсолходонь колхознигуудта туһалха гээшэ партийна организацинуудай, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай уялта мүн болоно. Тиихэтэй хамта, хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абадаг болохо тушаа бодото хэмжээнүүд хараалагдаха ёһотой. Хабарай тарилгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын түлөө хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ мүрысөөн бүхы орон доторнай дэлгэржэ байна. Ерэхэ полевой хүдэлмэридэ һайнаар бэлэдхэхэ гээшэ газартариялан ба малажалые саашадань эрид хүгжөөхэ шухала эрхэ нүхэсэлэй нэгэн болоно.

(**«Правдын» январиин 6-най түрүү бэшэг**).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Уранзохёолшо Н. Е. Мординовые (Амма Аччыгыйа) Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Советскэ уранһайханай литературые хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө, түрэһөөр таби наһа хүрэһэн ойтойнь дашарамдуулан уранзохёолшо Николай Егорович **Мординовые** (Амма Аччыгыйа) **Ажалай Улаан Тугай** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1956 оной январиин 5.

Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Премьер нүхэр ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙДА

ПЕКИН

Цзинин Улан-Батор хоёрой хоорондо түмэр замай баригдажа дүүрэһэнтэй, Хитадай Арадай Республика, Монголой Арадай Республика, Советскэ Союз гурбанай хоорондо энэ түмэр замаар сэхэ ябалгын эхилһэнтэй дашарамдуулан Танай эльгээһэн халуун амаршалгын түлөө Танда үнэн сэдьхэлэй баясхалан хүргэнэб.

Москва, Улан-Батор, Пекин гурбанай хоорондо түмэр замаар ябажа эхилһэн ушар хадаа СССР, КНР, МНР гурбанай экономическа болон культурна холбооe саашань үргэдхэн бэхижүүлгэдэ, мүн энэ замай гараһан районуудай бүхы талаараа хүгжэлгэдэ туһалха байна.

Замые барилга дээрэ ажалай баатаршалга гаргаһан хитад хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүдтэ үнэн сэдьхэлэй баярые дамжуулан хүргэхыетнай хүсэнэб.

Социализм байгуулгадаа саашадаа амжалта туйлахыень ахадүү хитад арадта хүсэнэб.

КНР-эй, СССР-эй, МНР-эй арадуудай хэтэ мүнхын хани барисаан, ахадүүгэй харилсан ажаллалга бэхижэжэ, һалбаран мандажа байг лэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. БУЛГАНИН.

Москва, Кремль.
1956 оной январиин 5.

Монголой Арадай Республикын Премьер-Министр нүхэр Ю. ЦЕДЕНБАЛДА

УЛАН-БАТОР

Улан-Батор Дзамын-Удэ хоёрой хоорондо түмэр замай баригдажа дүүрээд, ашаглалгада оруулагдаһантай ба СССР, МНР, КНР гурбанай хоорондо түмэр замаар сэхэ ябалгын эхилһэнтэй дашарамдуулан телеграмма соогоо элирхэйлһэн һайн һайхан һанал хүсэһэнэйнтнай түлөө, нүхэр Премьер-Министр, Танда баясхалан хүргэнэб.

Улан-Батор Цзинин хоёрой хоорондо баригдаһан түмэр зам хадаа Советскэ Союз, Монголой Арадай Республика, Хитадай Арадай Республика гурбанай экономическа ба культурна холбооe бүри ехээр бэхижүүлэн үргэдхэлгэдэ туһалха байна.

Политическэ, экономическа ба культурна хүгжэлтэдөө шэнэ амжалта туйлахыень монгол арадта советскэ арад үнэн сэдьхэлһээ хүсэнэ.

Советскэ Союзай, Монголой Арадай Республикын, Хитадай Арадай Республикын арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан, нягта харилсан ажаллалга улам үргэдэжэ, бэхижэжэ байг лэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. БУЛГАНИН.

Москва, Кремль.
1956 оной январиин 5.

Германска Федеральна Республикын Канцлер Дээдэ Тушаалта доктор Конрад АДЕНАУЭРТА

БОНН

Танай ная наһанай ойн үдэртэй дашарамдуулан, господин Федеральна Канцлер, минии үнэн сэдьхэлэй амаршалгые ба элүүр энхэ байхыетнай хүсэжэ байһан хүсэлыемни хүлеэн абыт.

Н. БУЛГАНИН, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ.

Москва, Кремль.
1956 оной январиин 4.

Ороной предприятинуудта

(ТАСС-эй корреспондентнүүдэй мэдээсэлнүүд)

Уралвагонзаводто (Нижний Тагил) уралан нарижуулгын ба техническэ һайжаруулгын 12.630 дурадхал табадахи табанжэлэй турша соо үйлэдбэридэ хэрэглэгдээ. Энэнь жэл соо 83 миллион түхэриг арьбалха арга боломжо олгоно. Эгээн олон — гурба мянган — дурадхалынь үнгэрэгшэ жэлдэ хэрэглэгдээ.

* * *

Коминтерныв нэрэмжэтэ витебскэ станок бүтээлгын заводой конструкторнууд М. Руднин, С. Фурман гэгшэдэй зохёоһон «ВС-14» гэжэ зургаан шпиндельтэй шэнэ хахад-автомат үйлэдбэрилжэ гаргаба. Тэрэ автомат хартаабха хуряадаг комбайнай гайкануудта нүхэ гаргалгада хэрэглэгдэхэ байна. Тус хахад-автомадаар нэгэ доро 6 деталь нүхэлжэ болохо юм. Энэ станок час соо 700—800 гайка нүхэлнэ.

* * *

РСФСР-эй Бүд нэхэлгын промышленностиин министерствын улһые анханай болбосоруулдаг заводууд үнгэрэгшэ жэлдэ 1954 онойхидо орходоо 10.897 тонно волокно үлүү ехые болборосуулаа. Эрхим шанартай ута волокно гаргалга нилээд ехэдхэгдэһэн байна. 1956 ондо льнозаводууд бүд нэхэлгын промышленностьда үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 42 процент үлүү ехэ волокно үгэхэ юм.

* * *

СССР-эй Загаһанай промышленностиин министерствын үйлэдбэриин предприятинуудай комбинат Астраханьда баригдажа байна. Тэрэ хадаа асфальтна завод, механическа мастерскойнууд, түмэр-бетон үйлэдбэрилхэ цехүүд болон бусад предприятинуудтай байха юм. Модо хюрөөдэлгын ба модо болбосоруулгын цехүүдтэ гэр барилгада хэрэгтэй зүйлнүүд хэгдэхэ байна.

* * *

Электро-гэрэлтүүлгын шэлэй завод Константиновкодо (Сталинска область) баригдажа эхилбэ. Тэрэ хадаа стол дээрэ табигдадаг лампануудай абажурнууд болон гэр соо хэрэглэгдэдэг бусад зүйлнүүдые шэлээр үйлэдбэрилхэ юм. Предприяти тон шэнэ түхеэрэлгээр хангагдаха байна.

Уралан нарижуулагшадай дурадхалнууд

Сталинай нэрэмжэтэ Московско автомобильна заводто зургаа мянга гаран ухаалан зохёогшод ба уралан нарижуулагшад хүдэлмэрилнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэдэнэр 14.500 шахуу үнэтэ дурадхалнуудые оруулһан байна. Энэ үе соо уралан нарижуулгын долоо мянга гаран дурадхалнууд үйлэдбэридэ хэрэглэгдэдэг болоо. Энэнь жэл соо 29,2 миллион түхэриг арьбалха арга боломжо предприятида олгоно.

(ТАСС).

„Инди, Бирма ба Афганистан ошожо ерэһэн тухай" нүхэр Н. А. Булганинай элидхэлтэй брошюра

СССР-эй дүрбэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Дүрбэдэхи сесси дээрэ 1955 оной декабриин 29-дэ хэлэгдэһэн «Инди, Бирма ба Афганистан ошожо ерэһэн тухай» нүхэр Н. А. Булганинай элидхэлтэй брошюрые политическэ литературын гүрэнэй хэблэл гаргаба.

Брошюра тон олон тиражтайгаар хэблэгдээ. (ТАСС).

СССР-эй дүрбэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Дүрбэдэхи сесси дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгын тексттэй брошюра

СССР-эй дүрбэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Дүрбэдэхи сесси дээрэ 1955 оной декабриин 29-дэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгын тексттэй брошюрые политическэ литературын гүрэнэй хэблэл гаргаба.

Брошюра тон олон тиражтайгаар хэблэгдээ. (ТАСС).

Манай түрүүшүүл



Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, шэнэ амжалта туйлана. Тэдэнэй дунда комбинадай колбасна заводой бригадир Татьяна Николаевна Акишина эршэтэ ажалаараа суурхадаг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ ажалай амжалта туйлаһанайнгаа түлөө нүхэр Акишина Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар һаяхан шагнагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Т. Н. Акишина. **А. Мантаевай фото.**

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Суута загаһашад

Иван Васильевич Филонов загаһа барижа эхилһээр 40 гаран жэл болобо. Нүхэр Филонов Яруунын эрхим загаһашанай нэгэн юм. Иван Васильевичын хүтэлбэрилдэг бригада даалгабаряа хододоо болзорһоонь урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур олон зуун пүүд загаһа тушаана. Филоновой бригадынхид үнгэрһэн 1955 ондо даалгабаряа аймагай загаһашад соо бултанһаань түрүүлэн дүүргээд, партиин XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсан, 500 гаран центнер загаһа түсэбһөө гадуур баряа.

Суута загаһашанай хүбүүн Иннокентий Иванович Филоновой хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада Яруунада мэдээжэ болонхой. Энэ бригада жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, 300 гаран центнер эрхим шанартай загаһа түсэбһөө гадуур тушаагаа.

Филоновой бүлын бусадшье гэшүүд загаһа олзоборилгодо мүн лэ оролдосотойгоор ажаллана. Николай Иванович, Михаил Иванович Филоновтон бригадирай туһалагшанараар ажаллана. Иван Васильевичын басаган Мария Ивановна В. Е. Григорьевой бригадада хүдэлмэрилнэ.

Ажалда дуратай Филоновой бүлынхид культурна, шанга шадалтайгаар ажаһууна. Энэ бүлын гэшүүн бүхэн һарадаа 1000—3000 түхэриг мүнгэ абана. Иван Васильевичтанай гэр бүхэндэ радиоприёмник, гармошко, мотоцикл гэхэ мэтые хаража болохо юм.

Филоновой бүлынхид партиин XX съездые ажалай ехэ бэлэгтэйгээр угтаха зорилгоор оролдосотойгоор ажаллажа байна.

А. Шулунов.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлнэ

Улан-Удын Железнодорожно районой промкомбинадай коллектив партиин XX съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, табадахи табанжэлэйнгээ түсэбые 1955 оной сентябриин 1-дэ 100 процент дүүргэһэн байна. Тиихэдэ жэлэйнгээ түсэбые мүн лэ болзорһоонь урид, декабриин 1-дэ дүүргээ һэн. Коллектив жэлэй дүүрэтэр олон зуу мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилөө.

Комбинадай коллективэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ оёдолой 1-дэхи цехынхид түрүүлжэ ябана. Энэ цех 1955 онойнгоо түсэбые декабриин 1-дэ 137 процент дүүргээд, жэлэй дүүрэтэр 300 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилөө. Мүнөө 1956 онойнь түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Цехын эрхим оёдолшод нүхэд Беспалова, Гурьянова, Шанарова халаанайнгаа даалгабарие үдэр бүри 150—180 процент дүүргэнэ. Мебель үйлэдбэрилдэг цехын хүдэлмэрилэгшэд жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 200 мянган түхэригэй продукци гаргаһан байгаа. Цехын эрхим дархан нүхэр Середа даалгабаряа үдэр бүри 200 процент дүүргэнэ.

Промкомбинадайхид 1955 онойхидо орходоо энэ жэлдэ 1 миллион 800 мянган түхэригэй продукци үлүү ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха юм. Энэ коллектив партиин XX съездын хүндэлэлдэ 1956 оной түрүүшын хоёр һарын түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

А. Беляев.

Үбэлэй түл

Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишод үбэлэйнгөө түл абалгые захалба. Улюунтуй нютагтахи гүүртэдэ (даагшань Н. Ч. Балданова) 120 хурьган абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна. Мүн тэрэшэлэн БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Дансоруновагай, нүхэр Гыгмытовэй отарануудта түл олоор абтажа байна. Мүнөө тус колхоздо хамта дээрээ 500 гаран хурьгад абтанхай.

П. Тарасов.

ІАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Нэгэ партийна суглаан тухай

Улан-Удэ станциин узловой парткомой партийна суглаан һаяхан болоо. Тус суглаан дээрэ «Халаан бүхэнэй хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө коммунистнуудай тэмсэл» гэһэн асуудалаар узловой парткомой секретарь нүхэр Денисенкын элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Тус элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ узловой парткомой коммунистнуудһаа гадна, түмэр замай отделениин аппарадта хүдэлмэрилдэг коммунистнууд хабаадалсаа. Суглаан дээрэ коммунистнууд шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлэн, хүдэлмэриингөө дутуу дундануудые элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха тухай хэлсэхэ зэргэтэй байгаа. Гэбэшье, тус партийна суглаан бэлэдхэл муутай дээрэһээ һулаар үнгэрөө. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ хүсэд дэлгэрээгүй. Нүхэр Денисенко элидхэл соогоо табигдаһан гол асуудал тухайгаа тон юрэнхыгөөр, халирхайгаар хэлээд, тэрэнь хэниишье «дайраагүй» байшоо. Тиимэһээ суглаанда хабаадагшад халаан бүхэнэйнгөө хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө коммунистнуудай юу хэжэ, ямар хэмжээ абажа байһан тушаа юушье дуулбагүй. Гадна, нүхэр Денисенко элидхэл соогоо олон дутагдалнууд ба тоо баримтанууд тушаа хэлэһэн аад, тэдэ дутуу дундануудые усадхаха, коммунистнуудай болон бүхы коллективэй эдэбхи хэшээлые саашадань дээшэлүүлхэ тушаа узловой парткомой юу хэжэ байһан тухай анирыгүй гараба. Тиимэһээ тэрэнэй элидхэл муугаар бэшэгдэһэн лекци мэтэ юрэнхы, коммунистнуудай үмэнэхи зорилгонуудһаа таһаранги байба.

Иимэ юрэнхы, хэндэшье туһагүй элидхэлые коммунистнууд һонирхонгүйгөөр шагнажа һууд гээд, элидхэлэй дүүрэнгүй байхада суглаанай президиумдэ бэшэмэл асуудалнуудые үгэжэ эхилээ. Жэшээнь, «узловой партком халаан бүхэнэй хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө юу хэнэб?» гэхэ мэтэ олон шухала асуудалнууд ороһон байна. Элидхэлэй һүүлээр ганса ажахын хүтэлбэрилэгшэд-коммунистнууд үгэ хэлээ. Тэдэнэр ехэнхидээ шүүмжэлэлгүй, һайрхуу үгэ хэлээ. Жэшээнь, отделениин ахалагша диспетчер нүхэр Рязанов «хүдэлмэреэ ябуулжа байнабди», «зорилгоёо бэелүүлжэ байнабди», гэхэ мэтээр үгэеэ дүүргээ. Теэд үнэн дээрээ ажалынь урагшагүйгөөр ябажа байха юм.

Суглаан дээрэ цехүүдэй партийна эхин организацинуудай секретарьнууд байлсабашье, үгэ хэлээгүй. Жэшээнь, паровозно депогой парторганизациһаа нэгэшье коммунист үгэ хэлээгүй. Теэд депогой цехүүдтэ яһала һайнаар хүдэлмэрилдэг хэдэн халаанууд бии юм. Тэдэ халаануудай хүдэлмэриие коммунистнуудай хүтэлбэрилдэг тула амжалта түйлагдадаг байна. Суглаан дээрэ гол түлэб эдэ халаануудай хүдэлмэри хэлсэгдэхэ байгаа бшуу.

Энэ суглаанай муугаар үнгэрһэн ушар юуб гэхэдэ, парткомой секретарь нүхэр Денисенко, тэрэнэй орлогшо нүхэр Кузнецов гэгшэд суглаанда муугаар бэлэдхэһэн, энэ хэрэгтэ жирэй коммунистнуудые, группарторгнуудые хабаадуулха гэжэ оролдоогүй байна. Харин эдэнэр үйлэдбэриин ба партийна ажабайдал тухай тоо мэдээсэлнүүдые суглуулаад лэ, халаан бүхэнэй хүдэлмэри ямар ушарһаа муугаар ябаһан тухайнь гүнзэгы тобшолол хээгүй.

Гадна, олон коммунистнууд ямар асуудалай зүбшэн хэлсэгдэхэ байһаниие суглаанай болохын урда тээхэнэ мэдэһэн юм. Зарим коммунистнууд суглаанай болохые мэдэбэшье, тэндэ гол түлэб ямар асуудалай табигдаха байһые мэдээгүй. Жэшээнь, паровозно депогой машинист Мамылин суглаанда ерэ ерэтэрээ ямар асуудалай табигдаха байһые мэдээгүй байба.

Партийна суглаанууд гансахан лэ ажахын дүнгүүдые гаргахын ба юрэнхы шиидхэбэринүүдые баталхын түлөө үнгэргэгдэдэг бэшэ, харин суглаан дээрэ табигдаһан асуудал тухайгаа бодомжотойгоор, бүхы талаһаань зүбшөөд, энэ хэрэгтэ бии байһан дутагдалнуудые хамтаараа хэлсэжэ, усадхахын түлөө зарлагдадаг байна.

В. Бабошкин,
КПСС-эй гэшүүн.



Львов. Городой центральна магистральда — Т. Шевченкын нэрэмжэтэ проспектдэ ажалшадта гэртээ абаашахыень обед худалдадаг столово нээгдээ. Городой ажалшад эндэһээ үдэр бүри гушан хоёр — гушан табан ондоо зүйлэй нэгэдэхи, хоёрдохи, гурбадахи блюдэнүүдые таба мянга хүрэтэр абана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ столовын зал харагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Уншагшадай конференци

Һүүлшын хэдэн үдэрэй туршада Улан-Удэ городой библиотекэнүүдтэ уншагшадай олохон конференци үнгэргэгдэбэ.

Мяха-консервын комбинадай библиотекэ «Минии дуратай герой» гэжэ темээр уншагшадай конференци үнгэргөө. Тэндэ уншагшад өөһэдынгөө дуратай номууд ба геройнууд тухай сэдьхэл хүдэлгэмэ һонирхолтойгоор хөөрэбэ.

Фадеевэй «Залуу гварди», Ажаевай «Москваһаа холо газарта», Мальцевай «Бүхы зүрхэнһөө», Кузнецовой «Нэгэ замаар» ба бусад номууд конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

«Луч» клубай дэргэдэхи городской библиотекэдэ Собкогой «Стадион» гэжэ шэнэ номоор конференци болоо. Эндэ сугларһан олон залуушуул энэ шэнэ повестиие һайшааба.

ПВЗ-гэй 2-дохи соцгородогой профсоюзна библиотекэ Краснодарай уранзохёолшо Степановай «Порт-Артур» гэжэ номоор һонирхолтой конференци үнгэргөө. Тус конференци ородой түрүүшын революциин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан байна.

Конференцидэ хабаадагшад ород солдадуудай баатаршалга тухай Порт-Артурай геройнууд Макаров, Кондратенко ба бусад дуратай геройнууд тухайгаа хөөрөө.

Ород-японско дайнда хабаадалсаһан нүхэр Спирин, 1945 ондо Порт-Артурые сүлөөлгэдэ хабаадалсаһан нүхэр Давыдов гэгшэд үнгэрһэн событинууд тухай ехэ һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэһэн байна.

Закаменай аймагай библиотекэдэ, Маяковскиин нэрэмжэтэ Железнодорожно библиотекэдэ, Серовой нэрэмжэтэ клубай дэргэдэхи городской библиотекэдэ тус темээр конференцинүүд амжалтатайгаар үнгэрөө.

Д. Жарков.

Колхозууд ба МТС-үүд телефонтой болоно

Ториин аймагай колхозууд ба МТС-үүдые телефонтой болгохын тула үнгэрһэн жэлдэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

«Улаан-Тори» колхоздо 30 номертой телефонно коммутатор тодхогдоод, Номто нютагай бригада, мүн малажалай хэдэн точконууд телефоной утаһаар холбогдобо. Тэрэшэлэн, Бургалтайн МТС-эй дэргэдэ мүн тэды номертой шэнэ коммутатор тодхогдожо эхилээ. Тэрэнэй ашаглалгада оруулагдахада тус МТС-эй харьяата «Заветы Ильича», «Улаан Бургалтай», Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд энэ коммутатораар дамжуулагдан харилсадаг болохо байна.

Тобшо һонинууд

☆ Түнхэнэй аймагай олзоборилгын артель Жэмһэг тосхондо парикмахерска нээбэ. Парикмахерскань дулаан, һаруул гэртэ байрланхай, бүхы хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай. Һаяар энэ парикмахерска электричествээр үһэ буржылгадаг болохо юм.

Б. Бирбаев.

☆ Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз малшадта нэмэлтэ түлбэри болгон 95 хурьга, 3 эбэртэ бодо мал, 3 поршоонхо, 7 центнер һү, ехэхэн хэмжээнэй ноoһо хубааба. Тэрэ тоодо түрүү хонишон Б. Санжиева 11 хурьга, малые бэлшээн таргалуулха түүртын мал адуулагша Якоз Малыгин 8 центнер мяха абаһан байна.

П. Тарасов.

Политехническэ һуралсалые һайжаруулха асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ

КПСС-эй Улан-Удын городской райкомой II пленум дээрэ «Политехническэ һуралсалые һайжаруулха тушаа партийна организацинуудай зорилго» гэһэн асуудалаар тус райкомой секретарь нүхэр С. С. Бадмацыренов элидхэл хэһэн байна.

Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд районой һургуулинуудта политехническэ һуралсалые бэелүүлхэ хэрэгтэ бии байһан дутагдалнуудта анхаралаа табиба. 33-дахи, 4-дэхи, 16-дахи һургуулиин партийна эхин организацинууд мүнөө хүрэтэр энэ асуудалые партийна суглаан дээрээшье зүбшэн хэлсээгүй байжа, шүүмжэлэлдэ ороо. Физикын, математикын, химиин болон биологиин багшанар харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые хэрэглэхын орондо, олон ушарта миил хооһон үгөөрөө хэлээд үнгэршэдэг байна. Шэнэ материалнуудые гарахадаа үйлэдбэри дээрэ экскурси эмхидхэдэггүй. Олохон һургуулинуудта һуралсалай кабинедүүд тон муугаар түхеэрэгдэнхэй, хүдөө ажахытаар, машина үзэлгөөр болон электротехникээр һуралсаха тусхай мастерскойнууд байхагүй. Гэхэтэй хамта, электротехникэ, радиотехникэ, мүн трактор болон автомобиль үзэхэ һайн дуранай кружогууд тон үсөөн эмхидхэгдэнхэй. Пионернүүдэй байшан болон эдир залуу технигүүдэй станцида техническэ кружогууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Һурагшадые ажал хүдэлмэридэ дадалтай болгохо хэрэгтэ үхибүүдэй эхэ эсэгэ ехэхэн туһа хүргэхэ байна.

Пленум дээрэ 33-дахи һургуулиин директор нүхэр Гершевич, пединститудай педагогикын кафедрые даагша нүхэр Дуринов, Городой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша нүхэр Минеев болон бусад үгэ хэлэхэ зуураа, һургуулинуудта мастерскойнуудые эмхидхэхэ, тэдэниие элдэб машина болон хэрэгсэлнүүдээр хангаха хэрэгтэ промышленна предприятинуудай зүгһөө туһаламжа бага хүргэгдэнэ гэжэ тэмдэглэбэ. Мүн багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институт политехническэ һуралсалай талаар методическа туһаламжа багаар үзүүлнэ гэжэ үгэ хэлэгшэд шүүмжэлһэн байна.

Һургуулинуудта политехническэ һуралсалые һайжаруулха тушаа тусхай тогтоол абтаа.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ПАРТИЙНА КАДРНУУДТА ТУҺАЛНА

КПСС-эй Кабанскын айком һаяхан колхозууд, предприятинууд болон эмхи зургаануудай парторганизациин секретарьнуудай семинар үнгэргэбэ.

Тус семинар дээрэ «Партийна болон ажахын хүдэлмэридэ ленинскэ принципүүдые бэелүүлхэ» гэһэн темээр айкомой секретарь нүхэр Комиссаров, уласхоорондын байдал тухай КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо нүхэр Гершман лекцинүүдые уншаһан байна.

Лекцинүүдэй һүүлээр секретарьнууд хэдэн секци болон таһаржа, промышленность ба хүдөө ажахын асуудалнуудые тус тустань зүбшэн хэлсэһэн, дүй дүршэлөө андалдан абалсаһан байна.

ТЕОРЕТИЧЕСКЭ ХӨӨРЭЛДӨӨН БОЛОБО

Партиин Яруунын айком партийна болон комсомольско политһургуулинуудай 30 гаран пропагандистнуудай хабаадалгатай семинар үнгэргэбэ. Тус семинарта методическа болон теоретическэ темэнүүдээр шухала лекцинүүд уншагдахаһаа гадна, элидхэл ба хөөрэлдөөнүүд хэгдэбэ. «1955 оной ажахын жэлэй дүнгүүд болон 1956 ондо бэелүүлэгдэхэ зорилгонууд» тухай айкомой секретарь нүхэр Доржиевай элидхэл пропагандистнууд шагнаба.

Тиихэдэ В. И. Ленинэй «Юу хэхэб?» гэһэн зохёолоор пропагандист нүхэр Номтоев хөөрэлдөө хэһэн байна. Энэ хөөрэлдөөндэ пропагандистнууд угаа эдэбхитэйгээр хабаадалсаба.

ДҮЙ ДҮРШЭЛӨӨ АНДАЛДАН АБАЛСАБА

Улан-Удын сэмбын фабрикын партийна организаци (секретариинь нүхэр Семенникова) агитаторнуудай семинар һаяхан үнгэргэбэ.

Семинар дээрэ «Коллективэй дунда идеологическа хүдэлмэри һайжаруулха талаар агитаторнуудай зорилгонууд» гэһэн асуудалаар партбюрогой гэшүүн нүхэр К. П. Альцман элидхэл хэбэ. Һүүлээрнь агитаторнууд дүй дүршэлөө андалдан абалсаба.

Ажахын жэлэй дүнгүүд ямар һургаал үгэнэб?

Нютагай арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ

Зэдэ, Бургалтайн уужам талые гаталжа, Үлэгшэнэй үндэрнүүдые дабахада, Закаменай аймаг эхилдэг. Эндэһээ үргэлжэ хоёр зуугаад модо газарта орьёл үндэр уулын хормойгоор, дошхон урасхалта Зэдэ голой эрьеэр аймагай арба гаран колхозууд ажаһуудаг.

Закаменай аймагай байгаалиин эрхэ байдал республикын жирир аймагуудһаа нэгэ бага илгаатай байха юм. Юуб гэхэдэ, тэндэхи 5—6 колхозуудта ороoһото культурануудай, илангаяа шэниисэ, хара тарянай ургаса эдеэшэдэггүй, тиимэһээ тэндэ таригдадаггүй байна.

Тиин эндэхи байгаалиин эрхэ байдалда тааралдуулжа, эртэ урда сагһаа хойшо эбэртэ бодо мал олоор үсхэбэрилдэг байгаа. Мүнөөшье эбэртэ малайнгаа тоогоор Закаменай аймаг республика соогоо нэгэдэхи һууриида ябана. Эндэ адуу мал бэлшээхэдэ ехэ зохистой бэлшээриин газар элбэг, мүн сабшалангайшье газараар ехэ баян байха юм.

1955 оной ажахын жэл дүүрэжэ, аймагай колхозууд, Закаменай МТС партиин ЦК-гэй тогтоолые хэр зэргээр бэелүүлжэ байһан тухай асуудалые хамтынгаа суглаан дээрэ, аймагай зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэбэ.

Эбэртэ бодо мал үсхэбэрилгые һайнаар табиха

Эбэртэ бодо мал үсхэбэрилгэ аймагай бүхы колхозуудай гол ажахы гэжэ хэлэхэдэ болохо. Юуб гэхэдэ, тэндэхи хэдэн колхозуудта хони, гахай, тахяа олоор үсхэбэрилдэггүй байна. Жэшээнь, Кагановичын нэрэмжэтэ болон «Улаан Далахай» колхозуудта нэгэшье гахай байхагүй.

Энээн дээрэһээ харахада аймагай колхозууд эбэртэ бодо малаа олон болгожо, гүрэндөө тушаажа, худалдажа олзо доход элбэгээр оруулха аргатай юм. Тиин жэлэй дүн гаргахада, тон ондоо байдал үзэгдэбэ. Эбэртэ бодо малай тоо олошорхын орондо, 2000 толгойгоор хороһон байба.

Ихэдээ юун болобо гээшэб? Аймагай колхозууд ямар юумээр ехэ олзо доход оруулха, юугээрээ баяжаха, юугээрээ гүрэнэй урда тоосохо болоно гээшэб? — гэһэн асуудал колхозуудай болон аймагай хүтэлбэрилэгшэдэй урда табихада: «бидэ иимэ түсэб табяабди» гэжэ харюусана. Үнэхөөр КПСС-эй ЦК-гэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор колхозуудай ажахын түсэблэлгэ нютагай эрхэ байдалые хараадаа абажа табигдаха байгаа. Тиин тэрэ ёһые баримталангүй, ойрын 3 жэлэй туршада эбэртэ малаа нэгэшье толгойгоор олошоруулхагүй гэһэн буруу түсэб табигдаа. Энээнэй түлөө аймагай хүтэлбэрилэгшэд ехэхэн зэмэтэй байна.

Иимэ түсэблэлгын хойшолонгууд горьтойхон хохидол үзүүлбэ. Үнеэдэй һубайрха ябадал урда жэлэйхиһээн бүри ехэ боложо, 100 үнеэдһээ дунда зэргээр ойройдоо 55,9 тугал абтаа. Хрущевой, Кагановичын болон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта бүхы үнеэдэйнь хахад ба хахадһаа олонхинь һубайраа.

Гэхэтэй хамта, эбэртэ малай һүрэг соо үнеэдэй тоо 27,3 процент болоно. «Победа» колхоздо үнеэдэйнь тоо миил 14,8 процент болоно. Үнеэдэй тоо олошоруулагдахын орондо табан зуугаад толгойгоор урда жэлэйхиһээ хороһон байха юм. Эбэртэ малай һүрэг соо бэеэ хүсэһэн гунан, дүнэн сарнууд үгы тооной болошонхой. Тиимэһээ гүрэндэ жэжэхэн, бэеэ хүсөөгүй, һайса шахажа таргалуулагдаагүй мал тушаагдана. 1955 оной гурбан квартал соо тушаагдаһан эбэртэ малайнь нэгэ толгойнь шэгнүүр дунда зэргээр миил 193 килограмм болоо. Бүхы тушаагдаһан, худалдагдаһан малайнь хахадынь хүшэ муутай туранхай байба.

Эбэртэ малай тоо толгойе олошоруулха, малайнгаа һүрэгые түбхинүүлэн заһаха хэрэгые иимэ гээгдэлдэ оруулһан баримтаяа сагаа руулхын тула «бидэ малайнгаа үүлтэрые һайжаруулха, һү шэмыень дээшэлүүлхэ зорилготойбди» гэжэ тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд хэлэдэг зантай. Теэд энэ талаараншье абаад харахада өөдтэй хубилалта болоогүй байха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ оройдоо 4,8 центнер һү урда жэлэйхиһээ нэмэжэ абтаһан, үнеэн бүриһөө арайхан гэжэ 398 литр һүн һаагдаһан байна бшуу.

Гэбэшье, Закаменай аймагай колхозууд, илангаяа Утаата-Далахайн, Санагын, Ёнгорбойн сомоной колхозуудта **һү шэмэ ехэтэй малые үсхэбэрилхын хажуугаар мяха ехэ үгэдэг малтай болохо, эбэртэ малаар тусхай мяханай товарна фермэнүүдые эмхидхэхэ хэрэгтэй байна.** Юуб гэхэдэ, эндэхи колхозууд эбэртэ малаар олон, тэрэнэйнгээ 40 процентыень үнеэд болгоходоо дүүрэн хүрэхэ шэмэтэ тэжээлээр тэдэнээ хангажа шадахагүй. тэрэ үнеэдые һааха һаалиншадаар дутаха болоно. Жэшээнь, 5300 толгой эбэртэ малтай «Коммунизм» колхоз адагынь 2100 үнеэдтэй байха ёһотой. Теэд энэ колхознай таряа таридаггүй юм. Ушар иимэһээ тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд үнеэдые олон болгохын хойноһоо оролдодог бэшэ, харин хайшан гээ һаа үсөөн болгохоб гэжэ шэбшэдэг байна.

Иимэ байдал тохёолдоод байхада юу хэхэ хэрэгтэйб, ямар янзаар саашадаа ажахыгаа дэбжээхэб гэһэн асуудал жэлэй дүн гаргалгын суглаанууд дээрэ хэлсэгдэбэ. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дутаров энээн тушаа таарамжатай дурадхал оруулһан байна гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, үнеэдэй тоо толгойе эбэртэ малай һүрэг соо олон болгохо хэрэгтэй, теэд тэдэнэй заримыень, илангаяа, һү шэмэ багатай үнеэдые, залуу гунжадые һаангүйгөөр миил тугалтайнь табихада болоно. Жэшээнь, «Коммунизм» колхоз 2100 үнеэдэйнгээ хахадынь һаадаг, нүгөө хахадынь миил тугал абахын түлөө бариха болоно бшуу. Үнеэдэйнгээ үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри ябуулхынгаа хажуугаар ашаг шэмэгүй мал илгажа тусгаар мяха-товарна фермэ бүридүүлхэ байна.

Энэ асуудал Закаменай аймагай колхозуудай шухалын шухала хэрэг болоно. Тиимэһээ энээниие түргэн саг дотор шиидхэхэ, табанжэлэйнгээ түсэбые эбэртэ малай талаар дахин зүбшэн хэлсэхэ зэргэтэй. Гэхэтэй хамта, мяха-товарна фермэдэ ямар үүлтэрэй үхэрые үсхэбэрилхэб гэһэн асуудал эрхэ бэшэ суг шиидхэгдэхэ ёһотой.

Хонин ажалые олзо ехэтэй болгохо

Закаменай аймаг 26 мянган гаран хонитой юм. Табанжэлэй түсэбэй ёһоор үшөө хорёод мянган хонин нэмэхэ байна. Үнгэрһэн жэлдэ хонидой тоо толгой олошоруулха түсэбөө миил 88 процент дүүргэбэ. «Коммунизм» болон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд хонидоо олон болгохын орондо, урда жэлэйхиһээ үсөөрүүлһэн байха юм. Аймагай колхозууд хонин бүриһөө арайхан гэжэ 1,2 килограмм ноoһо абажа, хараалһан түсэбөө бэелүүлэнгүй үлэшэбэ. Бүхы дээрээ эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ миил 24 килограмм ноoһон хүртэнэ. Тиимэһээ хонин ажалһаа олзо доход тон бага ороно.

Хонин ажалай иимэ ехэ гээгдэлдэ ороһон ушар шалтагааниие хэлэхэ болоо һаа олон байха юм. Тэрээн тушаа тус аймагай хонишодой зүблөөн дээрэ яһала хэлсэгдэһэн байна.

Түбхын түрүүндэ хонидой отарануудые бүридүүлхэдээ мүнөө хүрэтэр эмэ эрынь, түрэһэн жэлынь харадаггүй байна. Тиимэһээ отара дээрэ эхэ хонид, эмэ эрэ хурьгад, түлгэд, хусанууд булта байжа байха юм. Тэрээн дээрэһээ боложо, түлгэнүүд бэеэ хүсөөгүй байгаад хусада орошоно, отарын хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэдэ бэрхэшээлтэй болоно.

Аймагай колхозуудта эхэ хонидой һубайрха ябадал угаа ехэ байна. Ажахын үнгэрһэн жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр миил 51 хурьган абтаа. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, тэндэ наукын туйлалтанууд, түрүү арга методууд хэрэглэгдэнэгүй гэжэ хэлэхэдэ болохо байна. Эхэ хонидые искусственнаар ороондо оруулха хэрэг гансал Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо эмхитэйгээр үнгэрөө. Тиигэбэшье һаа, тэрэ колхозой олохон хонидынь искусственнаар үрэжүүлэгдэжэ шадатдаагүй байха юм. Бусад олонхи колхозуудта хонид хусануудтаяа суг ябажа ороондо оруулагдадаг, зарим газарта хусануудынь үбэл зунгүй хонидоороо хамта харууһалагдадаг байна. Тиихэдэ «Советский меринос» үүлтэрэй хусануудтай хамта хонидой отарада нютагай үүлтэрэй, шэрүүн ноoһотой хусанууд дууруараа ябажа байха юм. Үүлтэр һайнтай меринос хусануудые һайнаар харууһалаагүй дээрэһээ, хонидые ехэнхидээ үүлтэр муутай, шэрүүн ноoһотой хусада табина. Хэрбээ хонидые ороондо оруулха хэрэгые ойрын сагта гуримшуулаагүй, искусственна үрэжүүлгые үргэнөөр хэрэглээгүй байгаа һаа, хонидой үүлтэрые һайжаруулха гэсэшэ миил хооһон үгэ болоод үлэшэхэ байһаниинь мэдээжэ.

Мүн хонидые бэлшээхэ асуудал гүйсэд һайнаар тэндэ шиидхэгдээгүй байна. Мүнөө үедэ колхозуудта хонидоо шиигтэй, намаг газарта адуулһанһаан боложо, тамирынь муудана, энэ тэрэ үбшэндэ дайрагдана. Теэд Закаменда хонидые адуулха хуурай һайн бэлшээри бии юм аа гү гээд харахада, яһалал байха юм. Тэндэхи хада уулануудай үбэр таладань ойройдоош модогүй, хони адуулхада ехэ таарамжатай байна. Тиин энэ ехэ арга боломжо гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй.

— Хада уулынгаа үбэрые хониной бэлшээри болгожо хэрэглээгүй һаа, өөдэлхэмнай хэсүү. Хонидоо нэгэ газарта барижа байнгүй, харин ходо нүүлгэжэ үбэлжөөн зуһалан хоёрһоон гадна, хабаржаан, намаржаан гэжэ бии болгохо хэрэгтэй болоод байна. Юуб гэхэдэ, бэлшээри һэлгэжэ, һайн ногоотой, хуурай газар хонидые адуулха тон шухала,—гэжэ аймагай хонишодой зүблөөн дээрэ хэдэн хүн һанамжаяа хэлэһэн байна. Энэнь тон зүб гэжэ һанагдана.

Закаменай МТС-эй хүдэлмэриие һайжаруулхаар болоо

Колхозуудай энэ тухай гээгдэл ороод байһан ушар машинно-тракторна станциин муугаар хүдэлмэриһэнһөө тохёолдоно гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Закаменай МТС 1955 оной ... гоо үйлэдбэриин түсэбые 82,2 процент дүүргээ. Илангаяа шэнэ газ... эдлүүрилэн ашаглаха, тарянажа... лай болон сабшалангай газарые ту... сүүл, модо, бургааһанһаа сэбэрлэх... үбһэ сабшаха, тармаха ба һурил... түсэбөө машинно-тракторна станц... холо дүүргээгүй байшоо. Тиин эн... хүдэлмэринүүдые хэхэ шэнэ маш... нанууд абтабашье, хэрэглэгдээгү... үлэшоо.

Тарянажалай бага дээрэһээ тэн... дэхи машинно-тракторна станц... онсо анхаралаа мал ажалда ха... дуулха, малай фермэнүүдые механи... зацилха, малай байрануудые б... рихадань колхозуудта туһалх... зэргэтэй байгаа. Теэд энэ талаара... МТС ажал хүдэлмэреэ шэнэдхэн т... бижа шадаагүй байна.

Мүнөө үедэ колхозуудаар тодхо... доогүй механизмууд ехэ олон хэбт... нэ, зариманиинь бутаржа үгы бол... но. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэ... колхоздо 4 жэлэй саада тээ абт... һан үнеэдые механическаар һаад... аппарат, тэжээл буйлуулдаг 3 агр... гат, нёдондо абтаһан таряа бут... руулдаг машина болон хэдэн нас... сууд миил хэбтэнэ. Хэды мүнгэн зө... ри хосоржо байна гээшэб? Энэ ко... хозһоо ойройдоо 4—5 километр г... зарта байһан МТС-эй хүтэлбэрилэ... шэд һанаагаа зааханшье зобоногү...

Закаменай МТС-эй һулаар ажа... лажа, жэл бүри түсэбөө дүүргэдэ... гүйе республикын Хүдөө ажахын м... нистерство һайса мэдэхэ юм. Те... энэ МТС-тэ бодото туһаламж... үзүүлхэ тушаа өөдэтэй юумэ хээгү... байна. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрь... ка Пленумһээ хойшо тус МТС-... машинын гансахан сарай баригда... ондоо юушье бүтээгдээгүй ю... МТС-эй машинно-трактор заһаб... рилха мастерской бишыхан, тэн... механизаторнуудай ажаллахада үг... хүндэ байна. Мүн МТС-эй харьяа... 5 колхоздо зоотехнигүүд үгы, т... тоодо таба мянга гаран эбэртэ ма... тай «Коммунизм» колхоздо зооте... ник байхагүй. Энэ талаар Хүд... ажахын министерство ойрын са... хэмжээ абаха зэргэтэй.

Партийно-эмхидхалай боло... политическа хүдэлмэриие һайнаар табиха

Жэлэй дүн гаргалгын суглаану... дээрэ гараһан шүүмжэлэлнүүдые б... ридхөөд харахада, Закаменай айм... гай гээгдэлдэ ороһон ушар хад... тэндэ партийно-эмхидхэлэй бол... политическэ хүдэлмэриин һулад... һанһаа, айкомой, аймгүйсэдкомо... шадабари багатайгаар хүтэлбэри... һэнһөө болоо гэхэдэ зүбтэхэ байн...

Партиин айкомой секретарьнуу... аймгүйсэдкомой хүтэлбэрилэгш... тээгдэнги колхоздо ерээд, хэд... үдэр байжа, ажал хүдэлмэритэй... һайса танилсажа, колхознигуу... тайнь хөөрэлдэжэ, артелиин хүт... бэрилэгшэдтэ бодото туһалам... үзүүлһэн ушар тон хомор байха ю... Колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэ... нэй ёһоор, тэдэнэр колхоздо ер... энэ тэрэ мэдээ суглуулаад, хал... мүлтэ мал дээгүүр ябаад бусаша... байха юм. Иимэ хүтэлбэриин а... үрэ тон бага байна.

Аймагай колхозуудаар социали... тическэ мүрысөөн гэжэ миил ё... тэдысэ хэгдэнэ. Малшадай ду... да, фермэ болон гүүртэнүүд... хоорондо үнэхөөр мүрысэжэ, б... бэедээ ябалсажа, тэрэнээ шалгал... жа байһан ушар тэндэ үзэгдөөгү... Олохон малшадтай хөөрэлдэхэ... абаһан социалистическэ уялгаяа... мэдэхэгүй, хэнтэй мүрысэжэ ба... һанаашье дуулаагүй байха юм.

Колхозуудай фермэ, гүүртэ, ота... дээгүүр ябажа, малшадай ду... политическэ хүдэлмэри хэр зэ... ябуулагдагша юм ааб гэжэ һонирх... ходо, бүри үни холын агитаторын ... дулаагүйбди гэлсэнэ. Энэшье зүбт... ха. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмж... колхоздо томохон агитколлектив б... юм. Тэндэхи дунда һургуулиин ар... гаран багшанар агитатораар том... логдоһон байгаа. Теэд тэдэнэрые с... луулжа хэн хэды хөөрэлдөө үнг... гөөб гэхэдэ, олонхи агитаторнууды... намарһаа хойшо колхознигууд... дунда политическэ асуудалаар хө... рэлдөө хээгүй байха юм.

Закаменай аймагай партийна, с... ветскэ болон хүдөө ажахын хүтэлб... рилэгшэд үнгэрһэн жэлэй дүнгүү... һээ ёһотой һайн тобшолол хэж... ажал хүдэлмэреэ шэнэдхэн таби... зэргэтэй.

Б. ГЫЛЫКОВ, манай тусха... корреспонде...

ҺҮ ҺААЛГЫЕ ҮБЭЛ ЗУНГҮЙ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Үнеэн бүхэнһөө 1500 литр һү һаахабди

Үбэлжэлгын үедэ һаамхай үнеэдые дулаан байрада байлгажа харууһалха аргые манай колхоз ажалын үнгэрэгшэ жэлдэ түрүүшынхеэ хэрэглэжэ захалһан байна. Түрүүшын жэлдэ үнеэдэй типовой байрын хутуу дээрэһээ үнеэдэйнгээ 70 шахуу процентыень лэ үбэлдөө байрада байлган эдеэлүүлээ, харууһалаабди. Гэбэшье, энэ хэмжээ-ябуулга һү һаалгые эрид дээшэлүүлһэн байна. Урдань манай колхоз аймаг соогоо һү һаалгаар эгээл гээгдэнги колхозуудай нэгэнниинь байһан аад, 1954—1955 оной ажахын жэлдэ үнеэн бүхэнһөө 1032 литр һү һаажа, аймаг соогоо түрүү һуури эзэлһэн байнабди. Тиин нэгэ жэлэй турша соо манай колхоздо үнеэн бүриһөө һү һаалга 367 литрээр дээшэлһэн байха юм. Тиихэдэ, колхозой эрхим һаалишад Лебедева, Кожевина, Попова болон бусад нютагай үүлтэрэй үнеэн бүхэнһөө 1200—1500 литр һү һаагаа.

Үбэлдөө һү ехээр һаахын тула үнеэдые дулаан байрада байлгажа харууһалха шухала байһаниинь мэдэгдэжэ, мүнөө энэ аргые үргэнөөр хэрэглэжэ байнабди. Малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэһэнэй ашаар үнеэдээ бултыень дулаан байрада байлгажа эдеэлүүлхэ, харууһалха аргатай болообди. Мүнөө хамта 280 үнеэд дулаан, һаруул байрада харууһалагдана. Тэндэнь механизациалагдаһан худагууд ба тэжээлэй кухни бии юм. Тиимэһээ үбэлэй сагта үнеэднай уһаар дутадаггүй, саг үргэлжэ буйлуулагдаһан тэжээл эдидэг болонхой. Үнеэднай будүүн тэжээлээр — үбһэ, солоомоор хүсэд хангагданхай. Гэбэшье, элэ тэжээлнүүдые буйлуулангүй, малда, илангаяа һаамхай үнеэдтэ эдюулхэдэ тон шанаргүй байна. Тиимэһээ бидэнэр мүнөө үбэлжэлгын үедэ һаамхай үнеэдтээ буйлуулагдаагүй тэжээл эдюулхэгүй гэжэ шиидээбди. Үнеэдтээ үбһэнһөө гадна, солоомо болон хагда хэршээд, тэрэнээ талханай һагшадаһа, үлөөдэһөөр амтаруулжа үгэнэбди. Мүн һаамхай үнеэднай үдэртөө 7—8 килограмм силос, литр һүн бүхэндэ 500—600 грамм концентрат эдинэ.

Иигэжэ үнеэдээ дулаан байрада байлгажа, буйлуулагдаһан тэжээл эдюулдэг болоһонһоомнай хойшо һүн нилээд ехээр һаагдана. Мүнөө жэлдэ үнеэднай эртээр туғаллаха, тиимэһээ үбэлжэлгын эхеэр олонхи үнеэднай шэргэһэн байна. Гэбэшье, ажахын жэлэй түрүүшын һарануудта һү һаалга урда жэлэйхиһээ нилээд дээшэлээ.

Январь, февраль һарада үнеэднай жэгдэрэн туғаллаха юм. Тиимэһээ манай малшад, һаалишад шэнэ түл һайнаар абахын ба үнеэдһээ һү ехээр һаахын түлөө бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ байна. Мүнөө 200 туғалай байха 2 типовой байра бэлэн болгогдоо. Туғаллаһан үнеэдээ тэжээлээр хүсэд хангахын тула үбһэ, солоомоёо зөөжэ, тэдэнээ хэршэжэ, буйлуулжа байнабди.

Һү һаалга хадаа ехэнхидээ һаалишадһаа болодог гээшэ. Һайн, дулаан байратайшье, бардам хүрэхэ тэжээлтэйшье байгаад, үнеэдэй харууһа, эдеэлүүлгые муугаар эмхидхэһэн дээрэһээ һү багаар һааха ушар байдаг. Тиимэһээ мүнөө жэлдэ манай колхозой правлени, партийна организаци һаалишадые культурна ба материальна талаарнь хангаха асуудалда анхаралаа ехээр хандуулна. Хэрбээ урдань һаалишадые шэлэн олохонь тон бэрхэшээлтэй байгаа һаа, мүнөө бидэ энэ асуудалые ямаршье һаадгүйгөөр шиидхэһэн байнабди. Юундэб гэхэдэ, манай колхоздо һаалишадай ажал хүндэтэй, олзотой болоо, тиимэһээ тэндэ хүдэлмэрилхэеэ колхозой залуушуул дурладаг болоо ха юм.

Мүнөө жэлдэ манай һаалишадай урда бүри ехэ зорилго табигданхай. 1956 оной хэмжээ-ябуулгын ёһоор, үнеэн бүхэнһөө 1300 литр һү һааха байгаабди. Доторойнгоо арга боломжо һайнаар хаража үзөөд, манай һаалишад үнеэн бүхэнһөө 1500 литр һү һааха гү, али нёдондонойхиһоо 468 литрээр дээшэлүүлхэ социалистическэ уялга абаһан байна.

Энэ хадаа тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ гэжэ мэдэнэбди. Энээниие дүүргэхын тула малшад, һаалишадай дунда эмхидхэлэй болон нийтэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй бүхы хүсые элсүүлхэ ёһотойбди.

И. Корытов, Баргажанай аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо.

Эдэ дутагдалнууд усадхагдаха ёһотой

Манай колхозой эбэртэ бодо мал ерэнхыдөө нютагай үүлтэрэй юм. Үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри һүүлэй жэлнүүдтэ хэглэдэг болобошье, үүлтэртэ үнеэдһээ аша үрэ абаха захалаагүй байнабди. Энээнэй урда жэлнүүдтэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 800—900 литр һү һаадаг байгаабди.

Гэбэшье, мүнөө үедэ бидэнэр һаалишад түрүүшүүлэй дүй дүршэл үзэгэгыгөөр шудалжа, үбэлжэлгын үедэ малайнгаа тоо толгойе хороогогүй, тэнхээ тамирыень муудуулагүй, *түлнүүдээ эмхитэйгээр абаха зорилго урдаа табихаһаа* гадна, ажахын шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө хойшо малай ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлхын түлөө оролдолго хүсэеэ гаргажа байнабди.

Үнгэрэгшэ намар саһагүй дулаан байжа, малда таатай һайн байгаа. Теэд бидэнэр тэжээлээ арьбалхамнай гээд, урдынхидаал адли малаа ганса бэлшээгээд байгаагүйбди. Үнеэдээ намартаа бэлшээхын хахуугаар дулаан байрада байлгажа, үбһэ, силос болон концентрированнэ тэжээлээр эдеэлүүлдэг болонхойбди. Мүнөө жэлдэ манай фермын үбэлжэдэг Очин гэжэ газарта 120 үнеэдэй байха шэнэ байра ашаглалгада оронхой. Тэрэ байрадамнай дүүжэн заргы татагдаа, үнеэн бүхэнэй байха тусхай таһалганууд баригдаа. Мүнөө жэлдэ фермымнай газаа үбһэ тэжээл хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр зөөгдэжэ асарагданхай.

Үбһэ тэжээл буйлуулжа, амтаруулжа, малда эдюулхын зорилгоор фермэдэмнай һаяхан кормозапарник табигдаа.

Эдэ бүхы арга боломжонуудые хараадаа абан, энэ жэлдэ бидэнэр урда жэлнүүдэйхиһээ хоёр дахин ехэ гү, али үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха социалистическэ уялга абанхайбди.

Абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэмнай дотороймнай *арга боломжонууд* ехэхэн туһа боложо үгэхэ байна. Мүн туғалнуудаа эхэһээнь һалгаажа, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэбди. Энээнэй тула механизированнэ фермымнай дэргэдэ туғал бүхэнэй таһалгатай, типовой шэнэ байра мүн лэ ашаглалгада оронхой.

Гадна, малаймнай уһалуури һайжаруулагдаа. Фермымнай байраһаа Сулхари гэжэ гол 100 гаран метрын газарта байдаг тула малнай үдэртөө хэды дахиншье уһа ууха аргатай.

Зүгөөр манай хүдэлмэридэ колхозой правлени ба партийна эхин организациин зүгһөө туһаламжа хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, бидэнэр малшадта колхозоймнай правлениин зүгһөө ёһотой анхарал үшөөл хандуулагдадаггүй. Нэгэ ехэ дутагдалнай гэхэдэ, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ аргагүйдэнэбди. Фермэдэмнай ядахадаа улаан буланшье түхеэрэгдэнэгүй.

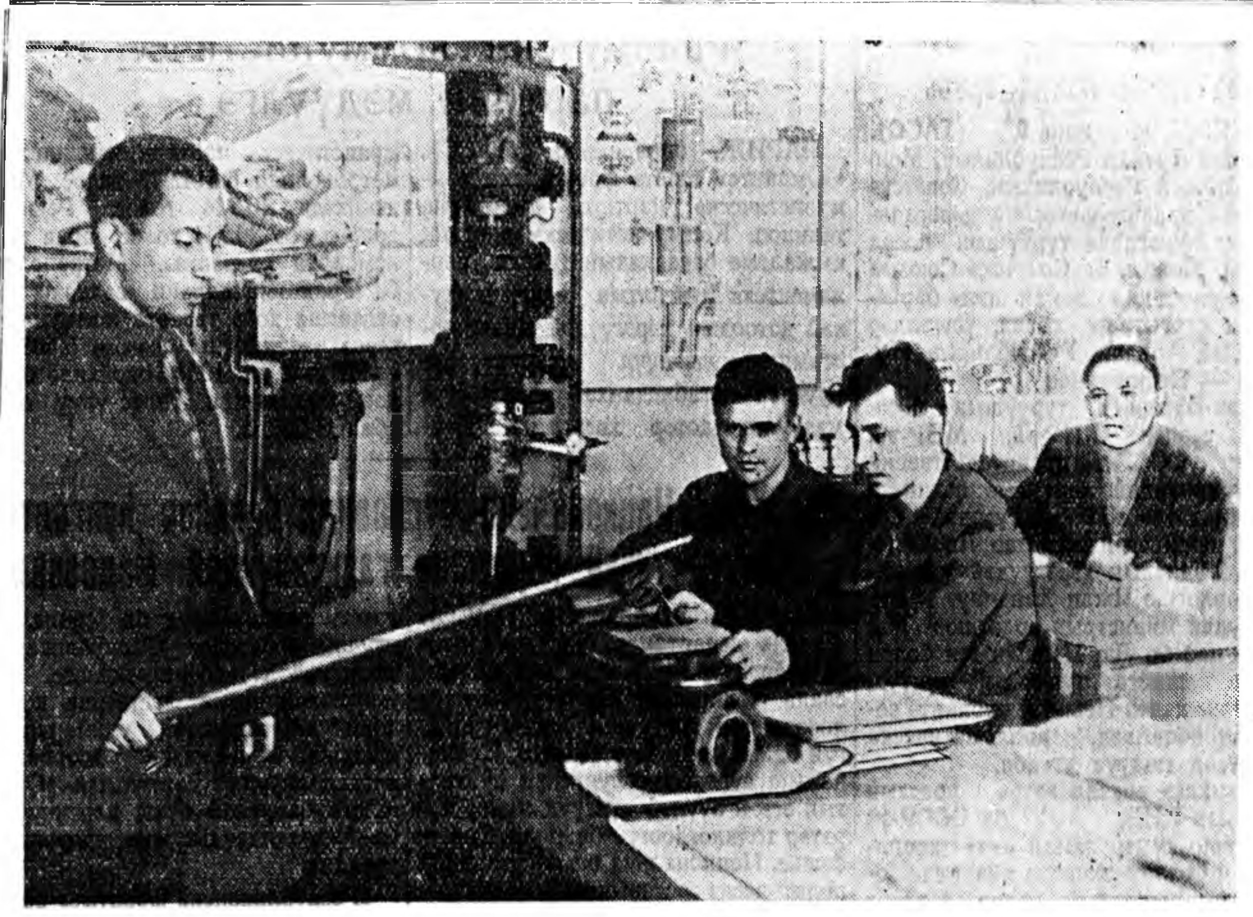
Гадна, фермымнай һаалишадай дунда һонирхолтой хөөрэлдөөншье эмхидхэгдэдэггүй шахуу. Манай фермын агитатор нүхэр Манжигеев тон үсөөн харагдадаг. Теэд нүхэр Мангижеев манай үндэһэн буряад хэлэн дээрэ ойлгосотойгоор хөөрэлдөө хэжэ шададагшьегүй.

Тэрэшэлэн колхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд бидэнэр һаалишадай өөһэдымнай гэрэй байра байдал харалсаха зэргэтэй. Үбэлэй сагта түлеэ залһаар дуталдаха ушар үзэгдэдэг.

Бидэнэрэй эрилтэдэ анхаралтайгаар хандажа, колхозой правлениин зүгһөө бодото туһаламжа үзүүлэгдэбэл, манай фермын 10 һаалишад абаһан уялгаяа дүүргэхэһээ гадна, үлүүлэн дүүргэхэ аргатайбди.

Түрэл Коммунистическэ партиингаа XX съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэмнай лаблай.

Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи фермын һаалишадай даалгабаряар: **Дашинима Ендонова, Рыгжит Дараева, Дулмасу Булытова, Наталья Балданова.**



Улан-Удын техническэ училищидэ һурагшадые ажал хүдэлмэридэ һургаха талаар һонирхолтой занятинууд үнгэргэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Инженер-конструктор В. В. Семонин паровоз шудалалгын урок үнгэргэжэ байна.

В. Далбаевай фото.

Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо

ГУНЖАДАЙ ФЕРМЭ

Туғаллаха гунжад шэлэн илгагдажа, һүнэй-товарна шэнэ фермэ эмхидхэгдэбэ. Энэ фермын мал типовой аргаар баригдаһан дулаан байрада үбэлжэжэ байна. Мүнөө түрүүшын түл абтажа эхилбэ. Шэнэ түл һайнаар дулаалагдаһан, түлигдэдэггүй байрада, эхэһээнь һалгаагдан түлжүүлэгдэнэ.

ШЭНЭ ГЭШҮҮД

Сэрэгэй албанһаа табигдажа ерэгшэд колхозой гэшүүд болон ороно. Һүүлэй үедэ нүхэд Д. Дылыков, Ф. Дармаев, Ц. Гонжитов, Ш. Шагдуров гэгшэд колхозой гэшүүд болон оронхой.

Колхозой правлени шэнэ гэшүүдые хүндэтэйгөөр угтан абаад, тэдэнэй түбхинэхын тула бодото туһаламжа үзүүлжэ байна

НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ

Колхозой правлени үбһэ хуряалтада оролдостойгоор хүдэлмэрилһэн колхознигуудта нэмэлтэ түлбэри болгон мяха хубааба. Тиихэдэ колхозник нүхэр Ц. Дампилов 37 килограмм, нүхэр Тубановай бүлынхид 80 килограмм мяха нэмэлтэ түлбэридэ абаа.

КОЛХОЗНИГУУДТА ГЭРНҮҮД

Шэнэ жэлдэ колхознигуудтаа 12 гэрнүүдые шэнээр барижа үгэхөөр колхозой правлени хараалба. Тэрэ тоодо малай фермэнүүдэй дэргэдэ 4 гэр шэнээр баригдаха юм.

Ц. Цыденжапов.

Закаменай аймаг.

Колхозно тосхоной культурна гуламтанууд

Орьёл үндэр оройтой хадануудай хоорондуур уруудан бууһан түргэн урадхалта Тори голой уһан хашарһатан тошонтожо, уурал һаарал бадхуулан, хоёр эрьеэрээ ургаһан шугы бургааһые сэнтүүлнэ. Тори шэнги ульгам, һортогой ардаг мориной амыень татан халуудажа, сэн бун болошоһон залуу хүбүүнэй дуунай аялга ойро дүтын ой модые сууряатуулан, холын малшадай гүүртэ, отарануудта шэмээ үгэнэ.

—Даши Дугарсурун хоёроймнай нэгэниинь ерэбэ хаяаш,—гэлдэн малшад һониниие дуулахаяа, шэнэ шэнэ ном, газетэ, журналнуудые уншахаяа тэшэ ядан хүлеэжэ байдаг.

«Улаан-Тори» колхозойхид энэ жэлдэ артелиингаа центр дээрээ һайнаар түхеэрэгдэһэн клуб нээгээ. Тэрэнь һайнаар шэмэгдэнхэй. Элдэб монтаж, стендһээ гадна һооһо, һү, мяха болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые үйлэдбэрилхэ тухай колхозой табанжэлэй түсэб диаграмма, таблицануудта бэшэгдэнхэй. Тэрэшэлэн «Орон доторoo хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг, дэлбэг болгоё», «Бидэнэр коммунизм байгуулнабди!» гэһэн ба бусад монтажууд бии.

Клубайнь дэргэдэ хүдөөгэй библиотекэ хүдэлмэрилнэ. Тэндэнь 2700 ном тоологдоно. Сомоной советэй бюджедээр 1700 түхэригэй ном һаяхан абтаһан байна. Библиотекэдэ хүдөө ажахын, политическэ, уранһайханай болон бусад номуудһаа гадна, газетэ, журнал олон. Библиотекэнь гурбан таһалгатай. Тэдэнэй нэгэниинь уншалгын таһаг юм.

Колхозой правлени клуб болон библиотекын байра тухай ехэ анхарал хандуулжа, зосоохиинь сагаадаһан, шэрдэһэн, гоёоһон байха юм. Түшэлгэтэй 120 шэнэ стул болон бусад мебель абажа тэндэ табяа. Мүн бусадшье олон түхеэрэлгэнүүдые хээ. Тус клубые оролдолго ехэтэй коммунист Даши Цыренов даана. Тэрэ хадаа колхознигуудай дунда ябуулагдаха культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин талаар шадабари ехэтэй, эрхим агитатор юм. Холын гүүртэ, отарануудаар ябажа, малшадтай хөөрэлдөө үнгэргэдэг, газетэ, журналнуудай һониниие уншажа үгэдэг байна.

Колхозой элдэб ажал дээгүүр гурбан нүүдэл библиотекын номууд дамжуулагдан уншагдана. Тэрэшэлэн шатар, даам колхознигуудай сүлөөтэй сагаа үнгэргэхэ зугаань болонхой.

Колхозой клубһаа гадна, Улзар гэжэ газарта хүдөөгэй клуб хүдэлмэрилнэ. Энэ клубые нёдондо дунда һургуули дүүргэһэн Ванжилов Дугарсурун хүтэлбэрилнэ. Цыренов болон Ванжилов гэгшэд өөһэдынгөө хүдэлмэриие хоорондоо нягта холбоотойгоор ябуулнад. Баруун-Тори гэжэ нютагта культбаза эмхидхэгдэнхэй.

Колхозой партийна эхин организациин үүсхэлөөр эмхидхэгдэһэн хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэл тэндэ хүдэлмэрилдэг. Тэрэниие зоотехник Галсан Батуев хүтэлбэрилнэ.

Малажалай фермэнүүд дээгүүр тодхохын тулада колхозой правлени 4 радиоприемник абаа. Правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Очиров, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Ванданов гэгшэд культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ анхаралаа саг үргэлжэ табижа байдаг юм.

Н. Цыбенов.

Шэнэ Улхасаа*)

МАЛАЖАЛ — ГОЛ ҺАЛБАРИ

Малажалаа тон һайнаар хүгжөөнгүйгөөр колхозоо үнэхөөр хүл дээрэнь гаргажа шадахагүй байһанаа колхозник бүхэмнай ойлгодог болонхой, — гээд партийна организациин секретарь Цыренжап Ширапович хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье «Путь социализма» колхозой ажахын гол һалбари малажал юм. Тиимэһээ колхозой правлени, партийна организаци ниитынгээ малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ нилээд анхарал хандуулдаг болонхой.

Малажалаа амжалтатайгаар хүгжөөхын тула адуу малаа дулаан һайн байраар хангаха хэрэгтэй болоно. Энэ ушарһаа 15 хүнһөө барилгын саг үргэлжын бригада 1954 оной май соо эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэниие коммунист Лодойжамса Батамункуев хүтэлбэрилнэ.

Барилгын саг үргэлжын бригадын эмхидхэгдэһэнһээ хойшо колхоз дотор горьтойхон барилга бодхоогдоо. 100 үнеэдэй байха байра, 1100 толгой хонидой байха хоёр байра, 500 турьгадай байха байра үнгэрэгшэ жэлдэ шэнээр баригдаа. Бултандаа эдэ типовой байранууд юм.

Малай байра шэнээр бариха хэрэгтэ колхозой правлени, партийна организаци ехэ анхаралаа табидаг болонхой. Мүнөө үбэлэй, ерэхэ хабарай, зунай үедэ барилга эрхилхын тула мянгаад шахуу кубометр барилгын модон хээрэ бэлэдхэгдэжэ байна. Тиин 500 толгой хонидой байха типовой байра хабарай таригын эхилтэр барижа дүүргэхэ гэжэ колхозой правлени харааланхай.

... Шэлын фермэ. Зуун үнеэдэй байха типовой байра эндэ баригданхай. Мүн малшадта табан шэнэ гэр баригданхай. Эндэ колхозой томодхогдоһон фермэ болохоор хараалагдана. Ерэхэ сагта эндэхи ажал ехэтэй хүдэлмэри бултадаа механизацилагдаха юм. Тиин мүнөөшье малажал эрхилхэ түрүү, шэнэ арга эндэ хэрэглэгдэжэ эхилэнхэй. Үнеэд бэлшээгдэнгүйгөөр, дулаан байрада байлгагдажа анха түрүүшынхеэ харууһалагдадаг болонхой. Эндэ мүнөө хорёод үнеэд түрэнхэй. Туғалнуудынь бултадаа эхэһээ һалгаагдан түлжүүлэгдэнэ. Тус арга методые эндэхи һаалишад үнгэрэгшэ жэлһээ эхилжэ хэрэглэдэг болоо. «Туғалнуудаа эхэһээнь һалгаажа түлжүүлхэ гээшэ үнэхөөрөө һайн юумэ байна» гэжэ һаалишад сэхэ мэдүүлнэ. Энэ аргын үнэхөөрөө түрүү байһые һаалишад өөһэдынгөө бодото дүй дүршэл дээрэһээ ойлгожо абаа. Жэшээнь, туғалнуудаа эхэһээнь һалгаажа түлжүүлдэггүй байха үедөө 1953 оной һүүлшын кварталай туршада эдэ һаалишад үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр оройдоо 23 литр һү һааһан байгаа. Теэд энэ түрүү аргын хүсэд нэбтэрүүлэгдээдүй байһан 1954 оной һүүлшын гурба һарыешье абажа үзэхэ болоо һаа, тус һаалишад үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр миил 52 литр һү һааһан байна.

Туғалнуудаа эхэһээнь һалгаажа түлжүүлхэ арга үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой фермэдэ гүйсэд нэбтэрүүлэгдээ. Тэрэнэй аша туһа мүнөө тобойсо харагдажа байна. Тиин урда жэлнүүдтэ колхоз үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр арай гэжэ 300—400 литр һү һаадаг байһан аад, 1955 он соо үнеэн бүриһөө 945,4 литр һү һааһан байна. Үбэлэй үедэ өөдтэй һүн һаагдахагүй гэжэ урдандаа хэлсэдэг байгаа. Энээнэй тон буруу байһые Шэлын фермын һаалишадай дүй дүршэл харуулна. Үнгэрэгшэ жэлэй октябрь, ноябрь, декабрь һарануудай туршада эндэ үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 176,5 гаран литр һүн һаагдаа. Энээниие урда жэлэйнь тэрэ үеынхитэй сасуулбал гурба дахин ехэ һүн һаагдаһан байна. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, нютагай үүлтэрэйшье үнеэнһээ 2000—2500 литр хүрэтэр һү һаажа болохо байна. Хэрбээ энэ амжалта колхоз туйлаад байгаа һаа, тус колхоз энэ жэлдэ гансахан һүнһөө хахад миллион шахуу олзо доход абаха байна.

КОММУНИСТНУУДАЙ ЖЭШЭЭТЭ АЖАЛ

Партийна организаци хадаа колхозоо гээгдэлһээнь гаргажа, ниитынгээ ажахые хүгжөөн дэбжэхэ хэрэгтэ бүхы колхознигуудаа элсүүлэн хабаадуулхын түлөө тэмсэнэ. Арбан зургаан коммунистнуудайнь 11-ниинь колхозой үйлэдбэри дээрэ сэхэ ажаллана. Тэдэнэр бултадаа түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Жэшээнь, коммунистка Янжима Балдановае абажа үзэе. Колхозой правлени нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө үнгэрһэн жэлдэ 700 литр һү һааха гэжэ хараалһан байгаа. Теэд коммунистка Янжима Балданова даажа байһан үнеэн бүриһөө мянга литр һү һаахаб гэһэн уялга абаад, үнеэн бүриһөө 900—1000 литр һү һаае гэжэ бүхы һаалишадаа уряалһан байгаа. Тиин нимэ хэмжээнэй һү һаахын түлөө социалистическэ мүрысөөн колхоз доторнь үргэнөөр дэлгэрһэн юм. Абаһан уялгаяа Янжима Балданова нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэээ. Даажа байһан 15 үнеэн бүриһөө 1955 ондо дунда жэшээгээр 1038 литр һү һааһан байна. Мүн коммунистка Бутидма Балданова үнеэн бүриһөө 900 литр һү һааха уялга абаһан аад, энэ уялгаяа мүн лэ үлүүлэн дүүргээд, саашань 1955 оной һүүлэй гурба һарын туршада үнеэн бүриһөө 220 гаран литр һү һаагаа.

Тэрэшэлэн коммунистка Норжима Дондоковаешье абажа үзэе. Туғалнуудые эхэһээнь һалгаажа түлжүүлдэг шэнэ арга метод нэбтэрүүлхын түлөө үнгэрһэн жэлдэ тэрэ нилээд ехэ оролдолго гаргаһан байгаа. 25 толгой туғал харууһалха ёһотой байһан аад, 34 туғал харууһалжа, бултыень бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ шадаһан юм. Мүнөө нүхэр Норжима Дондокова ахалагша хонишон болонхой. Отарынгаа хонидые тобир тарганаар ондо оруулхын, түлыень шэнэ, түрүү аргаар, нэгэшье гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлхын түлөө тэмсэжэ байна. Коммунистка Дондокова областной партийна конференциин делегадаар һунгагданхай.

Мүн коммунистнууд Ж. Дымбрылов, Ш. Чимитов, Л. Батамункуев ба бусадшье даажа байһан ажалдаа тон харюусалгатайгаар хандадаг, ниитынгээ ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхын түлөө бүхы оролдолго хүсэлөө гаргадаг байха юм.

КПСС-эй XX съездын бэлэдхэлтэй дашарамдан колхознигуудай ажалай болон политическэ эдэбхи улам ехээр ургажа байна. Партиин XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн колхознигуудай дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ 650 толгой эбэртэ бодо малтай байһан һаа, энэ жэлдэ тэдэнээ 900 толгой хүрэтэр олошоруулха, хонидойнгоо тоое 2300 толгойгоор олон болгохо, гахайнуудаа хоёр үлүүтэй дахин олошоруулха, малай һубайрха ябадал үгы болгохо, малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха зорилгоор 100 гектар кукуруза тариха, сабшалангайнгаа газар дээрэ үбэлэй үедэ 3 мянган тонноһоо бага бэшэ наг шэбхэ гаргаха гэһэн ба бусад хэдэ хэдэн уялгануудые хамтынгаа суглаан дээрэ колхознигууд абаа. Абаһан эдэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө мүнөө бүхы колхознигууд тэмсэнэ.

ЯНДАЛЫН УҺЫЕ ГООНДО ОРУУЛХА

«Путь социализма» колхоз дэбжэлтын замда оронхой. Ажахыгаа хэзээ хэзээнэйхиһээ амжалтатайгаар хүгжөөжэ, адуу малайнгаа ашаг шэмые нилээд дээшэлүүлһэнэйнгээ, ороохото культурануудай бараг һайн ургаса абаһанайнгаа ашаар колхоз гүрэнэйнгээ урдахи бүхы уялгануудаа дүүргэһэн байна. Жэл соо 618 мянган түхэриг доход абаха гэжэ хараалһан аад, 640 мянган түхэриг олзо доход абаһан байна. Хэрбээ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ ажалта үдэр бүридөө 2,62 түхэриг мүнгэ, килограмм үлүүтэй талха, 200 грамм мяха хубааһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ энээнһээ һурагүй дээшэ байхаар багсаагдана. Жэшээнь, ажалта үдэртэ 4 түхэриг мүнгэн хубаагдаха байна.

Зүгөөр колхоз ажалта үдэр бүхэндөө 4 бэшэ, харин 10—15 түхэриг хүрэтэр хубаадаг болохо, ниитынгээ ажахые эрид ехээр хүгжөөхэ гүйсэд арга боломжонуудтай. Тэдэнэй нэгэниинь юуб гэхэдэ, тарялангайнгаа газар, сабшалангаа нэн түрүүн уһалдаг болохо хэрэгтэй. Энэ асуудал байгша он соошье шиидхэгдэжэ болохо байна.

«Путь социализма» колхозһоо 10 бага үлүүтэй километр хажуу тээгүүр урдажа, Яндала гол Ярууна нуурта ородог юм. Энэ голһоо һубаг канава татажа, тус колхозой 800 гектар тарянай, 300 га сабшалангай, бэлшээриин газар уһалха гүйсэд арга боломжо бии. Яндала голые Гоондо нютаг тээшэ урадхуулжа шадаад байгаа һаа, колхоз ган гасуурта орохоёо, уһаар дутахаяа оггтолон болихо, овощь, огород ехээр эрхилхэ аргатай болоно.

— Тиигээд байгаа һаа, колхозойнгоо хажууда нуур тоггтоожо, уһанайшье шубуу үсхэбэрилхэ арга бии,—гэжэ партийна организациин секретарь Цыренжап Ширапович хөөрэнэ.

Хэдэн мэргэжэлтэд, тэрэ тоодо СССР-эй Наукануудай Академиһээ манай республикада байһан комплексно экспедициин хүдэлмэрилэгшэдшье энэ голые шэнжэлжэ үзэхэдөө, ехэ гаргашатуйгөөр багахан мелиоративна хүдэлмэри хэжэ, уһалууриин һайн системэ эндэ байгуулжа боломоор гэһэн тобшолол хэһэн байгаа. Энэ хүдэлмэри гансахан Сосновско МТС-эй хүсөөршье богонихон саг болзор соо бүтээгдэхэ аргатай. Мүн энээн тухайда үнгэрэгшэ жэлдэ партиин айкомой бюро дээрэшье хэлсэгдэһэн байгаа. Теэд юундэшьеб, мүнөө хүрэтэрөө энэ асуудал шиидхэгдээдүй байһаар.

Яндала голоо Гоондынгоо талатай холбоод байбал, гектар бүриин 15—20 центнер орооһо таряа, кукурузын гектар бүриһөө 400—500 центнер ногоон тэжээл, үнеэн бүриһөө 2000—2500 литр һү һаадаг болохо гээшэ хооһон үгэ бэшэ, харин бодото хэрэг болохо байһаниинь дамжаггүй.

Ц. МИТЫПОВ.

*) Түгэсхэл. Эхиннинь манай газетын январиин 5-най номерто.

Түрүүшын поезд Улан-Баторһаа Пекин ерэбэ

ПЕКИН, январиин 5. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын, Монгол Арадай Республикын, Советскэ Союзай правительствэнүүдэй делегацинуудые һуулгаһан түрүүшын поезд Хитад, Монгол ба Советскэ Союзые холбодог түмэр замай шэнэ баригдаһан харгыгаар ябаад, үсэгэлдэр Хитадай Арадай Республикын столица — Пекин ерэбэ.

Улан-Баторһаа түрүүшын поездоор ерэһэн КНР-эй, МНР-эй, болон СССР-эй правительствэнүүдэй делегацинуудай гэшүүдые пекинскэ вокзал дээрэ КНР-эй Гүрэнэй Соведэй премьерэй орлогшо Ли Сянь-нянь, Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Чжан Хань-Фу, Түмэр замуудай министрын орлогшо Люй Чжэн-цао ба Лю Цзянь-чжан болон бусад түсхайта тушаалта хүнүүд, мүн тэрэшэлэн Пекинэй олонииТэ зонһ түлөөлэгшэд, дипломатическа корпусой гэшүүд угтаба.

Пекинскэ вокзал дээрэ поездын ерэмсэер КНР, МНР ба СССР-эй хоорондо түмэр замай сэхэ харилсаатай болохо эхилһэн ябадалда зорюулагдаһан митинг болоо. Митинг дээрэ Гүрэнэй Соведэй премьерэй орлогшо Ли Сянь-нянь үгэ хэлэбэ. Ли Сянь-нянь болбол Хитадай Арадай Республикын правительствын, арад зоной үмэнһөө КНР-эй правительствын уряалаар Хитад ерэһэн Советскэ Союзай болон Монгол Арадай Республикын правительствэнүүдэй делегацинуудта халуун амаршалга, үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэбэ.

Хитадай Арадай Республика, Монгол Арадай Республика болон Советскэ Союзай хоорондоо түмэр замай улаасхоорондын сэхэ харилсаатай болоһоо ябадалые хитад арад угаа баяртайгаар тэмдэглэжэ байна гэжэ Ли Сянь-нянь хэлэбэ. Цзинин —Улан-Баторай хоорондо түмэр замай харилсаатай болоһон ябадал Европын болон Азиин ахадүү орлнуудые холбоһон шэнэ харгы ашаглагдаhа оруулагдаба гэһэн удхатай. Энэ хадаа манай ахадүү орнуудай хоорондохи экономическа холбоо барисаагай улам нягта болохо, эб найрамдалай, демократиин болон социализмын лагериин нэгэдэлэй, хүсэ шадалай бүри бэхижэхэдэ туһалха байна.

МНР-эй болон СССР-эй правительствэнүүдэй делегацинуудые толгойлогшод митинг дээрэ мүн тэрэшэлэн үгэ хэлэбэ.

Германска Демократическа Республикада советскэ делегациин ошоод байһан тухай

БЕРЛИН, январиин 5. (ТАСС). Президент Вильгельм Пигэй 80 наһанай ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадахын тулада Германска Демократическа Республикада ерэһэн советскэ делегаци — делегациин хүтэлбэрилэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, делегациин гэшүүд П. Н. Поспелов, О. В. Куусинен, Г. М. Пушкин гэгшэд мүнөөдэр Потсдам ошоһо, городой түүхэтэ газарнуудые хараба К. Е. Ворошилов болон делегациин гэшүүд XVIII зуун жэлэй немецкэ уралигын элитэ ехэ памятнигуудые — Сан-Суси гэжэ хүшэнай ордониие, мүн Шэнэ ордониие ехэ һонирхон хараба.

Удаань советскэ делегаци Цецилиенхофые — Потсдамска түүхэтэ хэлсээ баталһан газарые хараһан байна.

Бирма бээ даанхай байдалтай болоһоноо һайндэрлэнэ

РАНГУН, январиин 4. (ТАСС). Бирманскэ Союз бээ даанхай байдалтай болоһоор 8-дахи жэлэйнгээ ойе мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна. Бирмын столица Рангунда сэрэгэй парад, демонстраци болобо. Парад дээрэ Бирманскэ Союзай президент Ба У үгэ хэлэбэ. Нейтралитедэй политикые тон наринаар бэелүүлдэг байһанайнгаа ашаар Бирма бүхы дэлхэйн үмэнэһөө мэдэрэгдэжэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахихын тулада Бирма хүсэ шадалаа бүримүнэн зорюулха гэжэ президент онсолон тэмдэглэбэ.

Бусад гүрэнүүдтэй гадаадынгаа худалдаа наймаанай холбоое Бирмын үргэдхэжэ байһан тухай хэлэхэ зуураа, үнгэрэгшэ жэлдэ Бирма Германска Демократическа Республикатай, Чехословакитай, Венгри, Советскэ Союз болон Польшотой алишье талада туһатай худалдаа наймаанай хэлсээнүүдые баталаа һэн гэжэ Ба У тэмдэглэбэ. Мүнөө үедэ промышленностиие хүгжөөхын, ашагта малтамалнуудые бүри эхээр абадаг болохын тулада оролдолго гаргагдажа байна. Саашадаа бидэнэр худөө ажахыгаа эрхилхэ эгээн һайн арга метөдүүдые хэрэглэхэ болохобди гэжэ Ба У хэлэбэ.

Французска коммунистическэ партиин мэдүүлгэ

ПАРИЖ, январиин 5. (ТАСС). «Юманите» газетэ французска коммунистическэ партиин мэдүүлгые толилоо. Коммунистическэ партиин амжалтые багадхахын тулада парламентскэ һунгалтын дүнгүүд тусхай дотоодын хэрэгүүдэй министерствын мэдээнүүд зорюута буруугаар табигданхай гэжэ тус мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Коммунистическэ партиин кандидадууд метрополидо 5.514.945 голос, Мартиникэдэ 46.744 голос, Реюньон арал дээрэ 36.741 голос абаа гэжэ компарти мэдээсэнэ. Метрополидо ба Францин далайн саадахи дурсагдаша хоёр газарта коммунистическэ парти бүхы дээрээ 5.598.430 голос гэхэ гү, 1951 ондоһоо орходоо 600 мянган голос үлүү олые абаһан байна.

Францин Национальна суглаанда болоһон һунгалтын дүнгүүд тухай парижска газетэнүүдэй мэдээсэл

ПАРИЖ, январиин 4. (ТАСС). Мозель департаментдахи арсалдаата хоёр һуури дээрэһээ, мүн далайн саада тээхи газар нютагуудтахи голосованиин дүнгүүдэй хүсэд гараагүй байһан дээрэһээ боложо, Национальна суглаанда һунгаһан һунгалтын эгээн һүүлэй дүнгүүд мүнөө хүрэтэр толилогдоогүй байһаар. Тиигэбэшье, Национальна шэнэ суглаанай политическэ составынь эли болонхой.

Энэ һунгалтын үедэ зүүнэй партинууд, түрүүшын ээлжээндэ 1951 оной һунгалтатай сасуулбал, 400 мянга гаран шэнэ голосуудые сугсуулһан Французска коммунистическэ парти илалта туйлаа—гэжэ гансахан лэ тобшолол хэжэ, парижска хэблэлые шэнжэлдэг ондо ондо шэнжэлэгшэд тайлбарилан бэшэнэ. Һүүлэй үедэ бэелүүлэгдэдэг Францин политическэ хараа шэглэлдэ үргэн ниитэ һунгагшад дурагүй байһан гэжэ энэ голосованин эли тодоор харуулаа.

Һунгагшад Францин политическэ хараа шэглэлые хубилгаха гэһэн эли тодо хүсэлтэй байна, тиимэһээ зонхилхы бүлэгүүдэй дунда мэдэгдэ гарана гэжэ баруунай хэблэлнүүдэй толилһон ажаглалтануудай харуулна. Баруунай газетэнүүдые шэнжэлэгшэд урдаа шэнжэлэгшэд урдынгаа политические үргэлжэлүүлхэ правительствэнэ тиимэ олонхиин бүридэжэ болохонь магадгүй гэжэ мэтэшэлэн элдэб янзын таамаг һанамжануудые бэшэнэ. Правительствэна болгой партинууд Национальна суглаан дотор хүсэд олонхинь болохогүй байһан дээрэһээ, буржуазна партинуудай бүри найдамтай голосованиин системэ, жэшээнь, мажоритарна системэ уридшалан абажа, энэ суглаае дары тарааха хэрэгтэй гэжэ зарим газетэнүүд тоолоно.

Правительствые байгуулха зорилгоор «эбсэлгэ хэхыень» «Фигаро» газетэ радикалнууд ба социалистнуудай оролсодог «Республиканска фронтын» хүтэлбэрилэгшэдые, мүн тэрэшэлэн правительственна коалициин партинуудай удамаршадые уряална. Өөһэдынгөө хоорондохи арсалдаануудые мартахыень «Орор» газетэ баруунай бүхы партинуудые бэ бүлэглэлнүүдые мүн тэрэшэлэн уряална.

«Республиканска фронтые» ба мүнөөнэй правительственна коалициин партиие оруулха, «центристскэ» олонхи гэдэгые түргэнөөр байгуулха ябадалда нэжэглэжэ байнааа «Комба» газетэ мэдүүлнэ. Энэ газетын хэлэһэнэй һөөр, коммунист-депутадууд Национальна шэнэ суглаанай ажал-ябуулгада горьтой ехэ нүлөө үзүүлжэ шадаха байна.

Һунгалтын үедэ французска арад зүүнэй политика бэелүүлхэ правительство байгуулхые хэлбэришэгүйгөөр хүсэжэ байһанаа мэдүүлээ гэжэ «Либерасьон» газетэ заана. Газетын һанаһанай һөөр, арад зоной энэ эрилтые хангаха арга боломжо Национальна шэнэ суглаан дотор бии болгогдоо, юундэб гэхэдэ Французска коммунистическэ парти, социалистическэ парти ба бусад республиканска партинууд болон бүлэглэлнүүд хамтадаа тон олонхи болоо. «Январиин хоёрой һүүлдэ имагтал Арадай фронтын правительство оронойнгоо гүн ехэ хүсэл зоригые бэелүүлжэ шадаха байна», — гэжэ «Либерасьон» бэшэнэ.

Французска коммунистическэ парти Национальна шэнэ суглаан дотор социалистическэ партитай, мүн зүүнэй бусад бүлэглэлнүүдтэй хамтаран ажаллаhаар, тиимэ холбоо барисаае үндэһэ болгон, олониитэ арад зоной эрилтэнүүдые хангаха хэрэг түйлахаар бэлэн байна гэжэ «Юманите» газетэ бэшэнэ.

Итальянска бүд нэхэгшэд ажал хэхэ эрхээ хамгаална

РИМ, январиин 5. (ТАСС). Ленэнэ городтохи (Миланай провинцидахи) «Де Анджели Фруа» гэжэ бүд нэхэдэг томо фабрикын худэлмэриие эзэдэйнь зогсоохоор хүсэхэдэ, энээндэнь тус фабрикын худэлмэрилдэ эсэргүүсэн буруушаагдаа мэдүүлжэ табан үдэрэй турша соо фабрикаһаа гарангүй байһаар. Фабрикые хааха гэһэн ябадалда эсэргүүсэһэн хүдэлмэрилшэдэй тэмсэлые нютагай бүхы зон, демократическа организацинууд дэмжэнэ.

Профсоюзна болон кооперативна организацинууд, мүн тэрэшэлэн тус тус граждангууд энэ фабрикын хүдэлмэрилшэдтэ мүнгөөр, эдеэ хоолоор туһална гэжэ «Унита» газетэ мэдээсэнэ.

Сатирын булан

Гадаадын шог

Ф. Петриковскиин зураг («Рогач», Чехословаки).



— Үлөө болһон һүүлшынни шүдэнүүдые худлашоод даа!

(«Крокодил» журналһаа абтаба).

Францин арад американска политикые хүшэр хүндэ диилдэлгэдэ оруулба

Францида болоһон һунгалтын дүнгүүд тухай американска хэблэл шгэжэ бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 4. (ТАСС). Һунгалтын үедэ Францин демократическа хүсэнүүдэй туйлаһан илалтые США-гэй тусхай бүлэгүүд ехэ мэдгүүгээр, уур сухалтайгаар угтаба гэжэ американска хэблэл тайлбарилан бэшэнэ.

«Французска национальна һунгалтын дүнгүүд американска тусхайта түлөөлэгшэдые уруу дуруу болгобо» гэжэ «Нью-Йорк Геральд Трибюн» корреспондент Керр Вашингтонһоо мэдээсэнэ. Гүрэнэй департамент тусхай тайлбаринуудые үгэхэһөө мүнөө дээрээ һаналаа барибашье, «тэрэнэй худэлмэрилэгшэд уруу дуруу болоһоноо нюужа шадабагүй» гэжэ Керр заана.

Францидахи баруунай дипломадуд һунгуулиин дүнгүүдые «уйтай муугаар, сошордуугаар» угтаба гэжэ мүн тэрэ газетын парижска корреспондент Хэмфри бэшэнэ.

Хойто-атлантическа союзда эсэргүүгээр хэгдэһэн горьтой ехэ сохилто мүн гэжэ Францида болоһон һунгалтые олохон корреспондентнүүд тоолоно. Нилээд олон һунгагшад сэрэгэй эзэрхэг түримхэй бүлэглэлнүүдэй бэелүүлдэг политикые буруушаана гэжэ энэ һунгалта эли тодоор харуулаа. «Һунгалтын дүнгүүд США-да ямар удхатай байхаб гэжэ американска тусхайта нюурнууд январиин 3-да удаан саг соо зүбшэн хэлсээд, Баруун Европэ дотор холбоото Штадуудта хэрэгтэй тиимэ союзнигынь байхаяа Франци болихонь гэһэн тобшолол хэбэ» гэжэ энээнтэй дашарамдуулан Юнайтед Пресс агентство мэдүүлнэ.

«Францин политикада коммунистнуудай диилэнхы нүлөө үзүүлхэ арадай фронтын» магадгүй байгуулагдажа болоходонь «гайхаха, сошордохо ушарнуудай» үзэгдэһэн тухайда «Стар» гэжэ газетын корреспондент Нойес бэшэнэ.

Зарим газетэнүүд һунгалтын дүнгүүдтэ дурагүй байһанаа нюунгүйгөөр, Францин олониитэ зониие бүдүүлиг һөөр айлгахаяа һэдэжэ зална.

Һунгалта болоһоной эсэстэ «үзэл бодолойгоо ба национальнистическэ талаараа» Францин «панхаруутаһан» хэбэртэйгээр «Дейли Миррор» газетэ доромжолон баталха.

«Францин коммунистнуудай нэрэ хүндынь улам ехэ болоходо, Европа дотор Америкын ябуулдаг политикада аюул тохёолдоно... Францин һунгагшадай 90 шахуу процентнь һунгалтада хабаадалсаа, тиигэжэ французска арад биднайе хүшэр хүндэ диилдэлгэдэ оруулаа»,—гэжэ түгэсхэлдөө тэрэ газетэ бэшээ.

«Нью-Йорк Таймс» газетэ «һунгалтын дүнгүүдые тон муу» гэжэ тоолоод, Францин хархис хүсэнүүдые Коммунистическэ партида эсэргүүгээр нэгэдэхыень уряална. «Дейли Ньюс» газетэ «һунгуулиин хүлинүүдые бодото дээрэнь хубилгажа шадаха гэжэ тэмдэглэнэ.

Японидо сэрэгэй авиаци эльгээгдэнэ

ЛОНДОН, январиин 5. (ТАСС). Токиодохи американска агаарай хүсэнүүдэй командованиин мэдээсэһээр, японско агаарай сэрэгэй хүсэнүүдтэ дамжуулагдаха американска юһэн реактивна самолёт Японидо эльгээгдэбэ гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Токиоһоо мэдээсэнэ.

Иимэ бүлэг реактивна истребительнүүд «бэе бэеэ хамгаалалдаа туһаласаха тухай хэлсээн» гэдэг американо-японско хэлсээнэй үндэһөөр хоёрдохёо эльгээгдэбэ.

Гастингста боложо байгаа уласхоорондын шатарай турнир

ЛОНДОН, январиин 4. (ТАСС). Мүнөөдэр Гастингстахи уласхоорондын шатарай турнирай долоодохи тур болобо. Турнирта түрүүлжэ ябаа советскэ шатарша Виктор Корчной, 30-дахи ябадалдаа Англиин чемпион Голомбекые илаба. Советскэ гроссмейстер Тайманов ГФР-эй чемпион Дарга гэгшые шүүбэ. Югославиин шатарша Ивков Испаниин чемпион Корралые шүүгээ. Олафссон (Исланди)—Фуллер (Англи) ба Персиц (Израиль)—Пенроуз (Англи) гэгшэдэй парти хойшолуулагдаба. Олафссон Пенроуз хоёрынь булюу һайн байдалтай.

Персиц—Коррал ба Олафссон — Голомбек гэгшэд үсэгэлдэр үдэшэ б-дахи турнирай партинуудые наадажа үргэлжэлүүлээ; тэдэ партинуудынь дахин хойшолуулагдаһан байна. Зүгөөр мүнөөдэр үглөөгүүр Голомбек шүүгдээд гэжэ мэдэрбэ.

Тиимэ болохолоороо, 7 турай һүүлээр 5,5 очко абаһан советскэ шатарша Виктор Корчной урдынхидаал адляар түрүүлэн ябана, хоёрдохи һуури—Ивков эзэлнэ (5 очкотой); Олафссон 4,5 очкотой ба хойшолуулагдаһан нэгэ партитай; Таймановой ба Дарга 4—4 очкотой.

25 ЖЭЛДЭ НАБОРЩИГООР



Пантелеймон Семенович Андронов Кяхтын типографида наборщигоор 25 жэлдэ хүдэлмэрилжэ, ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Энэ үе соо тэрэ 30 шахуу залуушуулые өөрынгөө мэргэжэлдэ һургаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Андронов газетынгээ полоса хабсаргажа байна.

О. Семейщиковэй фото.

Хүршэ областиин центр—Иркутскда

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ФИЛАРМОНИИН АРТИСТНАР КОНЦЕРТ ХАРУУЛБА

Красноярск, Новосибирск, Омск, Дунда Ази, Кавказ, Москва гэһэн маршрудаар гастрольдо ябаһан Бурят-Монголой филармониин артистнууд Иркутск городой филармониин концертнэ зал соо һонирхолтой концерт һаяхан харуулба. Энэ концертдэ городой ажалшад, илангаяа студентнэр ехэ олоороо суглarба.

Артистнуудай ирагүү һайхан хоолой, хүгжэмэйн аялганууд, янза янзын танцанууд ба бурядай ёохор харагшадые ехэ һонирхуулба. Артистнууд нүхэд Балдаков, Гергесова, Чайванэ, Шулунова, Зонхоев, Батуев гэгшэдэй шадабари бэлигые харагшад тэмдэглэнэ. Бурят-Монголой филармониин артистнуудай амжалтатай ябажа бусахыень иркутскынхид хүсэбэ.

САНАШАДАЙ УРИЛДААН

Иркутск городһоо холошье бэшэ, Черемховско жалга шадар санашадай урилдаан болобо. Энэ урилдаанда хэзээ хэзээнэйхиһээ олон хүн хабаадаба. 600 гаран хүнһөө бүридэһэн 145 команда түрүү һуури булялдаһан байна.

3—4—5 километртэ эстафетнэ урилдаан болоо. Энэ урилдаанда фабрика, завод, һургуули, техникум гэхэ мэтэ олон тоото эмх зургаануудай физкультурна коллективүүд хабаадалсаа.

АВТОМАШИНАНУУДЫЕ АБАНА

Иркутск городто «Главспортторгын» № 2 магазин нээгдэнхэй. Энэ магазинда «ЗИМ», «Победа», «Москвич» гэжэ хүнгэн машинанууд болон элдэб маркын мотоциклнууд ба велосипедүүд, мүн тэдэнэй запасной частьнууд худалдагдана.

Энэ жэлдэ Иркутск городой ба областиин ажалшад өөһэдтөө гурбан «ЗИМ», «М-20» маркын 31 «Победа», «М-20-А» маркын 35 «Победа» гэжэ хүнгэн автомашинануудые худалдажа абаа. Гадна, 340 хүн «Москвич» автомашинатай болоо. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 80 гаран «Москвич» худалдагдахаар хараалагдана.

Автомашина захигшадай тоо үдэр бүри олошорно. Эрэхэ 1956 ондо «М-20-А» маркын 67 «Победа», 300 «Москвич» автомашинануудай захил мүнөө абтаад байна.

ШАТАРААР УЛАСХООРОНДЫН МАСТЕР В. Н. ПАНОВ ИРКУТСК ЕРЭБЭ

Иркутска областиин шатаршадта уулзахын ба шатарай теори шудалха талаар тэдэндэ бодото туһалжа үзүүлхын тула шатарaар уласхоорондын мастер нүхэр В. Н. Панов Иркутск ерэбэ.

А. А. Ждановай нэрэмжэтэ Гүрэнэй университедэй байшан соо нүхэр Панов «Буревестник» гэжэ спортын обществын шатаршадтай 31 хүн гэ дээрэ нэгэ доро наадаба. Иркутскынхид мастертай шатар наадаба. Сеанс азар 4 час 30 минута үргэлжэлжэ, нүхэр Панов 17—14 тоотой гоор илаһан байна.

Университедэй студентнэр Па... ков, Левантовский, физкультура техникумэй һургаша Комаров, ...нометаллургическа институдай ...дентнэр Морохоев, Степанов, ме...цинскэ институдай студентнэр ...ломко, Ширеторов болон бусад ...тараар уласхоорондын мастер ...илаһан байна.

Уласхоорондын мастер нүхэр В. Панов областиин партийна һургуулиин байшан соо Иркутск городой шатаршадтай уулзажа, шатарай теори шудалха ба шатараар эли... һонин бодолго бодохо талаар ... һонирхолтой вечер үнгэргэбэ.

ГОРОДОЙ САД СООҺОО ШЭЛҮҮҺЭН БАРИГДАБА

Иркутск городой Майн Нэгэн... нэрэмжэтэ сад соо наадажа ябаһан хүбүүд А. Витязев, Ю. Бузин, Рыдов гэгшэд модондо гаража ябаһан томо гэгшын «кошка» гэнтэ ... ражархиба. Гайхажа гэлыһэн ... хүбүүд энэ «коишкые» гартаа д... ралдаһан лэ юумээр шэдэжэ, да... жа ябажа ламнаба ха.

Хүбүүдтэ үлдүүлһэндээ сухал... хүрэһэн энэ «кошка» модондо гаа... на, бууна, гэнтэ шудөө ирзайлга... һүрхэжэ байһан мэтэ бээ хуряаг... гарахтэ ... хэбтэнэ.

Ухибууд энэ «кошкые» нам... маһаар городой садай тан... талмай доро оруулба. Энэ со... «кошка» бэшэ гэжэ мэдэгдэбэ ... Тайгын энэ бүүджэ гэжэ ...

Уданшьегүй хүн зон суглаж... тэдэ хүбүүдэй бариһан «кошк... шэлүүһэн гэжэ тодоруулба. ... шэлүүһэн 89 сантиметр утатай ... 15 килограмм татаба.

Д. Доржиев.

ПВЗ-гэй Культурын ордоной 20 жэлэй о...

Паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад өөрынгөө Культурын ордоной 20 жэлэй ойе тэмдэглэбэ.

Ордоной урандайханай самодеятельностиин элдэбхитэд, хүтэлбэрилэгшэд, заводой дирекциин, партийна организациин түлөөлэгшэд президиумдэ һууба. «ПВЗ-гэй Культурын ордоной баригдаһаар 20 жэлэй ой» гэһэн элидхэл ордониие даагша нүхэр Домин хэбэ. Нүхэр Домин ПВЗ-гэй ба Культурын ордоной түүхэ, тэрэнэй хүгжэлтэ тухай дэлгэрэнгүйгөөр хэлэбэ.

1932 ондо паровозо-заhабарилгын заводой һуури табигдажа эхилһэн юм.

Заводой корпусуудай бодхоогдохотой хамта хүдэлмэришэд ба албахаагшадай байха олон квартиратай байрнууд баригдажа, шэнэ ужам үйлсэнүүд бии боложо захалаа һэн. Энэ сагта түрүүшын клубууд бии боложо, заводой урандайханай самодеятельностиин түрүүшын коллективүүд эмхидхэгдэһэн байна.

Заводой хүдэлмэришэдэй культурна эрилтынь дүүрэн хангаха зорилгоор 1935 оной ноябрь һарада томо ордон баригдажа, заводой хүдэлмэришэд өөрын культурын гуламтатай болоһон юм.

Түрүүшын үдэрһөө хойшо культурын ордон ажалдаа элдэбхитэ олоор хабаадуулжа, хүдэлмэрэ... бодой ажабайдалтай нягта холбо... тойгоор ябуулжа эхилээ. Мүнөө ... дэ 15 элдэб янзын урандайхан... кружогууд хүдэлмэрилнэ. Эдэ к... жогуудта хамта 400 шахуу элдэ... тэд хабаадалсана.

Урандайханай самодеятельност... энэ коллективэй дундаһаа бэ... тэй олон хүнүүд урган гараа. Му... Улан-Удын, Красноярскын ба бус... городуудай хүгжэмэй училищин... та тэдэ һуралсажа байдаг. Урана... ханай самодеятельностиин хүтэлбэ... рилэгшэ нүхэр Хижняков эрх... ажалайнгаа түлөө БМАССР-эй ... бьвата артистын хүндэтэ нэрээр... дэ һаяхан хүртэһэн байна.

Элидхэлэй удаа олон хүн үгэ ... лэжэ, ордоной хүтэлбэрилэгшэд ... хүгжэмэйн... энэ ойтой дашарамд... лан амаршалһан байна.

Вечерэй түгэсхэлдэ Культурын ... доной урандайханай самодеятельно... стиин коллектив ехэ концерт ... руулаа.

Г. Старикова.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора 32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н—00655. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3...